

T.C.

BARTIN ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**GİRESUN İLİNDE AVCI PROFİLİNİN BELİRLENMESİ VE
YABAN HAYATI İNSAN ÇATIŞMASI**

HAZIRLAYAN

ERHAN YAVUZ

DANIŞMAN

YRD. DOÇ. DR. NURİ KAAN ÖZKAZANÇ

BARTIN-2018

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

GİRESUN İLİNDE AVCI PROFİLİNİN BELİRLENMESİ VE
YABAN HAYATI İNSAN ÇATIŞMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Erhan YAVUZ

JÜRİ ÜYELERİ

Danışman	: Yrd. Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ	- Bartın Üniversitesi
Üye	: Yrd. Doç. Dr. Akif KETEN	- Düzce Üniversitesi
Üye	: Yrd. Doç. Dr. Yafes YILDIZ	- Bartın Üniversitesi

BARTIN-2018

KABUL VE ONAY

Erhan YAVUZ tarafından hazırlanan "GİRESUN İLİNDE AVCI PROFİLİNİN BELİRLENMESİ VE YABAN HAYATI İNSAN ÇATIŞMASI" başlıklı bu çalışma, 18.01.2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Yrd. Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ (Danışman)

Üye : Yrd. Doç. Dr. Akif KETEN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Yafes YILDIZ

Bu tezin kabulü Fen Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun/...../20... tarih ve 20...../.....-..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. H. Selma ÇELİKİYAY
Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Yrd. Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ danışmanlığında hazırlamış olduğum "GİRESUN İLİNDE AVCI PROFİLİNİN BELİRLENMESİ VE YABAN HAYATI İNSAN ÇATIŞMASI" başlıklı yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

18.01.2018

Erhan YAVUZ

ÖNSÖZ

Bu çalışma sürecinde çeşitli konularda deneyim ve bilgilerine başvurduğum, desteğini gördüğüm danışman hocam Sn. Yrd. Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ'a, bu tezin hazırlanmasında bilgilerini aldığım Giresun Milli Parklar Şube Müdürlüğü yetkililerine, Şube Müdürü Ertan KUDUBAN, Mühendis Özen ÖZKAYA'ya anket uygulaması sırasında ankete katılan ve sorularımı cevaplamaya zaman ayıran katılımcılara, katılımcılara ulaşmamı sağlayan il ve ilçe avcı dernekleri başkan ve üyelerine, çalışmalarım süresince maddi ve manevi desteğini esirgemeyen eşim Merve YAVUZ'a, babam Ahmet YAVUZ'a, anket çalışmalarım için bana zaman ayıran, değerli arkadaşlarım Orman Mühendisi Mehmet HORASAN'a, Orman Mühendisi Hasan YILDIRIM'a, Orman Mühendisi Mehmet Ergin KABALCI'ya, Orman Mühendisi Osman KARACA, Orman Mühendisi Hüseyin ŞİMŞEK, Keşap İşletme Şefi Kadir PEKAL'a, meslek büyüklerim Başmühendis Mustafa DUMAN'a, Başmühendis İsmail GENÇ'e, Ziraat teknikeri Mehmet ALTUNTAŞ'a, Ziraat Mühendisi Hasan Basri ÇELEBİ'ye, Ziraat Mühendisi Sezai CİVELEK'e, Giresun Orman Bölge Müdürlüğü çalışanları ve meslek arkadaşlarıma içten teşekkür ederim.

Erhan YAVUZ

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

GİRESUN İLİNDE AVCI PROFİLİNİN BELİRLENMESİ VE YABAN HAYATI İNSAN ÇATIŞMASI

Erhan YAVUZ

Bartın Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ

Bartın-2018, sayfa: XIV + 58

Bu çalışma kara avcılarının profilini oluşturan temel unsurlardan avcılık eğitimleri, avcıların avladığı ve avlamayı tercih ettiği av ve yaban hayvanları, avlak tipleri ve avcılık denetimleri, yaban hayatı ile insan çatışmasına neden olan faktörler gibi konuları içermektedir. Bu amaçla Doğu Karadeniz bölgesinde bulunan Giresun ilindeki yöre halkı ile anket çalışmaları yapılarak veriler elde edilmiştir. Bu kapsamda 268 katılımcı ile görüşülerek anket yolu ile veriler toplanmıştır. Elde edilen bulgular değerlendirilmiş, araştırma sonuçları halinde sunulmuştur.

Anket çalışmasına katılan yöre halkında, avcılık belgesi vb. herhangi bir kritere sahip olma özelliği aranmamıştır. Ankete katılan bireylerin %76'sının 25-54 yaş grubunda bulunduğu ve %71'inin 1-12 yıl arasında eğitim aldığı belirlenmiştir. Avcıların %33'ünün aylık geliri ortalama asgari ücretin biraz üzerindedir. Tüm katılımcılar içinde avcılık belgesine sahip olanların oranı ise sadece %34'dür. Avcıların avlanma sebeplerinin başında doğa sevgisi ile avlanmadan aldıkları zevk gelmektedir. Avcıların %58'i memeli hayvanları avlarken, %31'i kuşları avlamayı tercih etmektedirler.

Bölgelerinde avlanmanın yasak olduğu alanları bilen avcılarının oranı %75'dir. Avcılık hayatları boyunca avcılarının %48'i hiç avlanma denetimine rastlamamıştır. Avcıların

%42'si avcılık denetimlerini Orman Bakanlığı birimleri tarafından yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Avcıların %47'si verilen avlanma cezalarını yeterli bulmaktadır. Avcı derneklerinin kış aylarında yaptığı faaliyetler arasında da bulunan ve avcı bireylerin yaban hayatını korumaya yönelik, yaban hayvanları için kış aylarında yemleme ve yazın su bırakma eylemini %47 oranında bireyin katıldığı tespit edilmiştir.

Katılımcıların %78'i kentleşme baskısı altında kalan kırsal alanların, insan ile yaban hayvanları arasında çatışmalara neden olacağını düşünmekte iken, %41 oranında katılımcı ise insanların av ve yaban hayatı yaşama ortamlarına müdahalenin az olduğunu savunmuştur. Buna karşın %28'lik bir kısım bu müdahalenin fazla olduğunu belirtmiştir. İnsan sayısının artması ve buna bağlı olarak yerleşim alanların genişlemesi nedeniyle avcılarının %74'ü yaban hayatının zarar gördüğünü düşünmektedir. İnsan ve yaban hayatı çatışmalarının en önemli sebebi olarak; yaban hayvanlarının yiyecek bulmak için yerleşim alanlarına yaklaşması ve insanların yaban hayvanlarını avlamak istemesi olarak öne çıktığı görülmektedir.

Yapılan anketler sonucunda katılımcıların avcılıktaki temel sorunları; eğitimsizlik, kaçak avlanmanın fazla olması ve denetimlerin yeterince yapılamamasından kaynaklı olduğunu belirtmişlerdir. Yaban hayatı ve insan arasındaki çatışmanın, koruyucu önlemlerle minimum seviyede tutulması gerektiğini belirtmişlerdir. Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Başmühendisliği personeli ile avcılar arasındaki iletişimin güçlendirilmesi, avcılarının eğitimi, bilinçli avlanma, avcılıkla ilgili yasaların güncellenmesi ve tavizsiz olarak uygulanması sonucunda av ve yaban hayatının devamlılığının mümkün olabileceği yöre halkı ile yapılan bu anket çalışması sonucunda ortaya çıkan en önemli veriler olmuştur.

Anahtar Kelimeler

Giresun; yaban hayatı; avcı profili; avlanma; avcı sorunları; çatışma.

Bilim Kodu

502.02.01

ABSTRACT

M.Sc. Thesis

HUNTER PROFILE IN GİRESUN AND WILDLIFE HUMAN CONFLICT

Erhan YAVUZ

Bartın University

Graduate School of Natural and Applied Science

Forest Engineering

Thesis Advisor: Assist. Prof. Nuri Kaan ÖZKAZANÇ

Bartın-2018, pp: XIV + 58

This study includes topics such as hunting trainings, hunting and hunting by hunters and hunting, wildlife hunting and hunting inspections, factors that cause human conflict with wildlife, and other factors that constitute the profile of land hunters. For this purpose, samples were made with local people in the province of Giresun in the Eastern Black Sea region this context, 268 participants were interviewed and data were collected via questionnaires. The findings were evaluated and presented in the form of research results.

The local people who participated in the survey did not have the hunting certificate or any other kind of criterion. It was determined that 76% of the individuals who participated in the survey were in the age group 25-54 and 71% were educated for 1-12 years. 33% of hunters have a monthly income slightly above average minimum wage. Of all participants, 34% had a hunting document. At the beginning of the hunting of the hunters are nature lovers and hunting for pleasure. While 58% of hunters hunt mammals, 31% prefer to hunt birds.

The percentage of hunters who know areas where hunting is prohibited is 75%. During their hunting life, 48% of hunters have never encountered hunting supervision. 42% of the hunters stated that hunting inspections should be carried out by the Ministry of Forestry units. 47% of hunters find hunting penalties given to hunters enough. A total of 47% of the

individuals engaged in hunting activities in the winter months of the Hunter Associations and who acted to protect the wildlife of the hunter's individuals, to feed on wild animals in the winter months and to leave water in summer were identified.

78% of the participants think that the rural areas under the pressure of urbanization will cause conflict between human and wild animals. 41% of participants argue that people are less likely to interfere in hunting and wildlife environments. 28% stated that the intervention was excessive. 74% of the hunters think that wildlife is damaged because of the increase in the number of people and accordingly the expansion of the habitats. As the most important cause of human and wildlife conflicts; it seems that wild animals have come to the settlement areas to find food and that people have come to want to hunt wild animals.

As a result of the surveys conducted, the main problems of participants in hunting; lack of education, a lot of illegal hunting, and insufficient control. They pointed out that the conflict between wildlife and human beings must be kept at a minimum level with protective measures. The most important data that emerged as a result of this questionnaire study made with the local people that the continuity of hunting and wildlife could be possible as a result of the strengthening of the communication between the personnel of the National Parks and Hunting and Wildlife Engineering and the hunters, training of the hunters, deliberate hunting, It has been.

Key Words

Giresun; wildlife; hunter profile; hunting; hunter problems; conflict.

Science Code

502.02.01

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL VE ONAY	ii
BEYANNAME.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xii
KISALTMALAR DİZİNİ	xiv
BÖLÜM 1 GİRİŞ	1
BÖLÜM 2 GENEL BİLGİLER	3
2.1 Literatür Özeti.....	3
2.2 Avlanma ve Avcılık	5
2.2.1 Avcılığın Kısa Tarihi	5
2.2.2 Avcılığın Özü	6
2.2.3 Avlanma Yöntemleri.....	6
2.2.4 Avcılığın Basamakları.....	7
BÖLÜM 3 MATERYAL VE YÖNTEM	10
3.1 Materyal	10
3.2 Yöntem.....	10
3.2.1 Verilerin Elde Edilmesinde İzlenen Yöntem	11
3.2.2 Verilerin Analizi ve Değerlendirme.....	11
3.2.3 Genel Değerlendirme ve Öneri	11
3.3 Araştırma Alanının Tanıtımı.....	11
3.3.1 Coğrafi Konumu ve Yapısı	12
3.3.2 İklim Özellikleri	12
3.3.3 Flora	13
3.3.4 Fauna.....	13

3.3.5 Araştırma Alanının Kültürel Yapısı	14
BÖLÜM 4 BULGULAR	16
4.1 Anket Çalışmaları ve Bulguları	17
4.1.1 Katılımcıların Eğitim Durumu	17
4.1.2 Katılımcıların Meslekleri	18
4.1.3 Katılımcıların Yaş Dağılımı	18
4.1.4 Katılımcıların Gelir Durumu	19
4.1.5 Katılımcıların Avcılık Belgesi Durumu	20
4.1.6 Avcılık Geçmişleri	20
4.1.7 Ailedeki Diğer Avcı Bireyler	21
4.1.8 Avlanmaya Başlama ve Avlanma Nedenleri	22
4.1.9 Avcılık Eğitim Kursunun Yeterlilik Durumu ve Katılımcıların Eğitimciler Üzerindeki Değerlendirmesi	23
4.1.10 Avcılıkta Öncelik, Tercih Edilen Av Hayvanı ve Avlak Tipleri	24
4.1.11 Günlük Av Limitlerinin Uygunluğu	26
4.1.12 Bölgedeki Av Hayvanlarının Sayısı	27
4.1.13 Avlanma Sıklığı ve Tercih Edilen Avlanma Günleri	27
4.1.14 Avlanmanın yasak olduğu yerler	28
4.1.15 Avlanmak İçin Başka Bölgelere Gidilme Durumu	29
4.1.16 Bölgedeki Avcı Yoğunluğu	29
4.1.17 Avcı Dernekleri İle İlgili Düşünceleri	30
4.1.18 Denetim ve Kontroller	31
4.1.19 Av Suçu Cezalarının Yeterliliği	34
4.1.20 Avcılıkla İlgili Devlet Kurumlarıyla İrtibat	34
4.1.21 Yasadışı Avlananlara Karşı Katılımcıların Düşünceleri	35
4.1.22 Yaban Hayatının Korunmasına Yönelik Faaliyetler	36
4.1.23 İnsan ve Yaban Hayvanları Arasındaki Çatışma	37
4.1.24 İnsanların Av ve Yaban Hayatına Müdahalesi	37
4.1.25 İnsanların Yaşam Alanlarının Genişlemesinin Yaban Hayatına Etkisi	38
4.1.26 İnsan ve Yaban Hayatı Çatışmalarının Nedenleri	39
4.1.27 Yaban Hayvanlarının Tarımsal Ürünlere Zarar Vermesi	40
4.1.28 Yaban Hayvanlarının İnsan Sağlığını Tehdit Etmesi	40

4.1.29 Avlanmak için mi Öldürmek?: Öldürmek İçin mi Avlanmak?.....	41
4.1.30 Avcılığın Temel Sorunları, Yaban Hayatının Geliştirilmesi, Korunması ve Sürdürülebilirliği için Yöre Halkının Düşünceleri.....	42
4.2 Giresun Milli Parklar Şube Müdürü, Mühendisleri ve Çalışanlarıyla Yapılan Görüşmeler ve Düşünceleri.....	44
 BÖLÜM 5 SONUÇ VE ÖNERİLER	46
 KAYNAKLAR.....	53
EKLER	56
ÖZGEÇMİŞ.....	58

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo No	Sayfa No
1. İlde avcılığa konu olan memeli yaban hayvanları	13
2. İlde avcılığa konu olan kuş türleri	14
3. Katılımcıların eğitim durumu	17
4. Katılımcıların meslekleri	18
5. Katılımcıların yaş dağılımı	19
6. Katılımcıların gelir dağılımları	19
7. Katılımcıların avcılık belgesi durumu	20
8. Katılımcıların avcılık geçmişleri	21
9. Ailedeki diğer avcı bireyler	21
10. Avlanmaya başlama yolları	22
11. Avlanma nedenleri	22
12. Eğitim kursu değerlendirmesi	23
13. Kursu veren eğitimcilerin durumu	24
14. Avlanma sırasında önem arz eden unsurlar	24
15. Av tercihleri	25
16. Avlak alan tercihi	25
17. Bir gün için izin verilen av limitlerinin uygunluğu	26
18. Bölgedeki av hayvanlarının durumu	27
19. Avlanma sıklığı	27
20. Tercih edilen avlanma günleri	28
21. Avlanmanın yasak olduğu yerler	28
22. Av için başka bölgelere gidilme durumu	29
23. Avlaklardaki avcı varlığı	30
24. Avcılık derneklerine ihtiyaç duyma	30
25. Avcılık dernekleri dışında herhangi bir kuruluş üyeliği	31
26. Av denetim yeterliliği	32
27. Avcıların denetime uğrama sıklığı	32
28. Av ceza durumu	33
29. Av denetimini kimler yapmalıdır?	33
30. Av cezaların yeterliliği	34
31. Avcılıkla ilgili devlet kurumlarıyla irtibat	35

Tablo	Sayfa
No	No
32. Yasadışı avlanmaya karşı düşünceler	35
33. Yaban hayatının korunmasına yönelik faaliyetler	36
34. İnsan ve yaban hayvanları arasındaki çatışma.....	37
35. İnsanların av ve yaban hayatına müdahalesi	38
36. İnsanların yaşam alanlarının genişlemesinin yaban hayatına etkisi	38
37. İnsan ve yaban hayatı çatışmalarının sebepleri	39
38. Yaban hayvanlarının tarımsal ürünlere zarar vermesi.....	40
39. Yaban hayvanlarının insan sağlığını tehdit etmesi.....	41
40. Avlanmak için mi öldürürsünüz yoksa öldürmek için mi avlanırsınız?.....	41

KISALTMALAR DİZİNİ

AYH	:	Av ve Yaban Hayatı
DKMP	:	Doğa Koruma Ve Milli Parklar
KAK	:	Kara Avcılığı Kanunu
MAK	:	Merkez Av Komisyonu
PE	:	Potansiyel Evopotransprasyon
STK	:	Sivil Toplum Kuruluşu
TÜİK	:	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜBİTAK	:	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Flora ve fauna açısından dünyanın en önemli bölgelerinden biri olan Anadolu toprakları binlerce yıldan beri çeşitli uygarlıklara sahne olmuştur. Bu dönemler içerisinde doğa tahrip edilmiştir. Özellikle bu tahribat son 200 yılda daha da artmış ve bunun sonucunda pek çok hayvanın nesli tükenmiş veya tükenme tehlikesi altına girmiştir (Yıldızbakan vd., 2010). Yaban hayvanlarında meydana gelen bu yok oluşun en önemli kaynaklarından bir tanesi de yasal olmayan avcılıktır. Dünyadaki çevresel sorunların arttığı birçok ülkede avcılık faaliyetlerinde düşmeler yaşanırken ülkemizde bu durum tam tersi yönde gelişmektedir. Yaban hayatı üstünde baskıya yol açan bu durum yaban hayvanlarının geleceğini tehdit etmektedir. Tüm önlemlere rağmen Türkiye'deki bu durum bir türlü önlenememektedir. Avcıların büyük çoğunluğu, yasalara bağlı kalmaksızın önüne çıkan her türden yaban hayvanını avlamaktadır (İğircik vd., 2004).

İnsanoğlunun var olduğu günden beri günümüze kadar uzanan süreçte avcılık, her dönemde insanoğlunun ilgisini çekmiştir. Tarihin ilk zamanlarında besin ihtiyacını karşılamak ve savunmak için yapılan avcılık etkinliği günümüzde; rekreasyonel kullanım, doğayla bütünleşme, psikolojik direnç, bilgi edinme, toplumsal dayanışma, kültür ve ahlak içeriği bakımından önceki dönemlere göre çok daha gelişmiştir (Geray, 1999).

Dünyada avcılık faal bir şekilde yapılmaktadır. Gasset'de (1997) insanları mutlu kılan uğraşları avlanmak, dans etmek, yarışmak ve konuşmak olarak dört ana gruba ayrılmıştır. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de avcılık, bir canlıyı öldürmenin diğer canlıya haz verdiği tek durumdur. Ancak geçmişin izlerini taşıyarak günümüze kadar gelen avlanma tutkusunun yok sayılması da, gerçekçi bir yaklaşım olmamaktadır. Avlanma etkinliğinin oluşması için avlananın kaçma şansının olması, ya da kaçabilecek güçte olması gerekmektedir.

Gelişmiş ülkelerde av ve yaban hayatı yönetiminin sürdürülmesinde hükümetler avcılar ile iş birliği içerisine girmiş ve bu avcılar konunun sürdürülebilirliğinde etkin rol almışlardır. Türkiye'de Av Yaban Hayatı kaynaklarının korunması, yetiştirilmesi ve yönetimi

konularındaki düzenlemeler ilk olarak 1937 tarihli 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu (KAK) ile oluşturulmuştur. 1937 yılının durum ve şartlarına göre hazırlanan kanun, halkın kararlara katılmasını olanaklı kılmıştır. 2003 yılında yürürlüğe giren 4915 sayılı KAK ile AYH kaynaklarının yönetiminde sürdürülebilirlik ve katılımcılık ilkeleri esas alınmış, uluslararası sözleşmelere ve Avrupa Birliği mevzuatına uyum hedeflenmiştir. Yerleşim alanlarının, ulaştırmaya ayrılan sistemlerin, endüstriyel tarım ve hayvancılık alanları ile bunların yakın çevrelerinin dışında kalan alanlar yaban hayatı ortamları olarak ifade edilebilir. Bu alanları koru, fundalık, çalılık, maki, ağaçlık, mera, çayır, sulak alan, tarım alanı, step, savan ekosistemleri şeklinde saymak da mümkündür (Geray ve Akesen, 2001).

4915 sayılı KAK Avlanma; avına izin verilen yaban hayvanı türlerini, izin verilen yerlerde, tespit edilen zaman ve miktarlar ile belirlenen esas ve usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi ifade etmektedir. Aynı kanunda yasa dışı avlanma ise korunan veya avına izin verilen yaban hayvanı türlerini; izin verilen yerler, belirlenen zamanlar, miktarlar dışında ve/veya zehirleyerek, tuzak ve kapan kurarak veya men edilen diğer usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışmayı veya ele geçirmeyi ifade etmektedir. Ülkemizde av ve yaban hayatı sektörünü geliştirmek için avcılarının av bilincinde olmaları ve sorumluluklarının farkında olmalarına bağlıdır. Bunun için avcılarının çok iyi tanınması ve isteklerinin yasal mevzuata uygun olarak kabul edilmesiyle gerçekleşecektir. Bu amaçla araştırmanın temel amacı av ve yaban hayatı sorunlarının çözülmesi için aktif olan avcılarının sosyoekonomik ve sosyodemografik profilleri belirlenmelidir (Şafak vd., 2011).

Bu çalışma Giresun için; yaban hayatı insan çatışmasının nedenlerini, avcılığı, doğal kaynakların korunması, rehabilitasyonu ve sürdürülebilirliği için, nesli tükenmekte olan yaban hayvanlarının durumunun topluma gösterilmesi için etkin bir strateji olarak öngörülmüştür. Bu stratejinin başarıya ulaşabilmesi için avcılarının kaynak yönetimi ile işbirliği içinde olması, usulsüz ve kaçak avcılıkla mücadelede görev üstlenmesi gerekli görülmektedir. Böylece, hem AYH kaynaklarının korunması, geliştirilmesi, hem de usulsüz ve kaçak avcılıkla mücadelede otokontrol bir arada gerçekleşmiş olacak ve avcı profili belirlenmiş olacaktır. Bu tip çalışmalar ile yaban hayatı-insan çatışmasının minimum seviyede tutulması sağlanmakla birlikte, tüm Türkiye’de genel avcı profili belirlenerek AYH’nin etkin şekilde korunması ve sürdürülebilirliği için uygun bir strateji planının hazırlanması mümkün olabilecektir.

BÖLÜM 2

GENEL BİLGİLER

2.1 Literatür Özeti

Ülkemizde avcı profili ile ilgili olarak coğrafi bölgeler kapsamında benzer çalışmalar yapılmıştır. Genellikle ülkemizde yapılan bu tip çalışmalar biyolojik ve ekonomik temelli olarak gerçekleştirilmiştir.

Anonim (2001) Avcılık adlı kitapta, güvenli ve bilinçli olabilmek için yaban hayatı, avcılık, atıcılık, kampçılık ve yürüyüş teknikleri ilgili bilgiler açıklanmaktadır.

Anonim (2004), 2004-2023 dönemindeki ülkemiz ormancılığının genel politika, strateji ve eylem önerilerinin yer aldığı Ulusal ormancılık planında ise; av yaban kaynaklarının köy tüzel kişiliklerince korunması, avcılarının ve köylülerinin eğitimi vs. bilinçlendirilmesi programlarının geliştirilmesi ve sürdürülmesi, av yaban kaynaklarının envanteri, özel avlakların ve köy avlaklarının geliştirilmesi konuları yer almıştır. Planda avcı profili konusu detaylı olarak ele alınmamıştır.

Anonim (2005a) Sürdürülebilir Avcılık İçin Temel Eğitim Kitabı 1. Ciltte av hayvanları ve bunların avcılığı, av silahları, atış teknikleri ve güvenlik önlemleri, harita bilgisi ve kampçılık, av köpekleri, ilk yardım konuları anlatılmaktadır.

Anonim (2005b) 2. Ciltte ise avcılıkla ilgili yasal düzenlemeler ve uluslararası sözleşmeler yer almaktadır.

Ay vd. (2005) Ege Bölgesinde avlanma kartı olan avcılarının profilinin belirlenmesi adlı çalışmayla İzmir, Aydın, Manisa, Muğla, Denizli, Balıkesir ve Uşak illerinde 431 avlanma kartına sahip avcı ile görüşülerek anket yolu ile veriler toplanmıştır.

Aydın (1999) tarafından yazılan Kara Avcılığı Teknikleri Adlı kitapta avcılık için teknik ve pratik bilgilerin yanı sıra usta avcı olmanın incelikleri anlatılmaktadır.

Fidan vd. (2007) Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi kara avcılarının profilinin belirlenmesi adlı çalışmada avcı ve avlananları temsil etmek amacıyla Doğu Anadolu Bölgesindeki 8 ilde, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde de 8 ilde olmak üzere toplam 16 ilde kara avcılarıyla görüşülerek anket yolu ile veriler toplanmıştır. 345 avcı belgesi olan ve 345'te avcı belgesi olmayan avcı ile görüşülerek yapılan anketlerde avcılarının sosyoekonomik durumları tercih ettikleri av alanları ve av hayvanları ile eğitim durumları irdelenmiştir.

Iğircık vd. (2004) Marmara Bölgesi Avcı Profili adlı çalışmada, Bursa, Çanakkale, Kocaeli, İstanbul, Tekirdağ, Kırklareli, Edirne illerinde 300 yivsiz av tüfeği taşıma belgesine sahip avcı ile görüşülerek anket yolu ile veriler toplanmıştır.

Iğircık vd. (2008) Kazdağı Yöresinde yaban hayatı kaynaklarının yönetim çalışmalarına ilgili kesimlerin katkı ve katılımlarının araştırılması adlı çalışmayla başta kırsal kesim olmak üzere ilgili toplumsal kesimlerin yaban hayatı kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimi çalışmalarına katkı ve katılım olanakları 154 denek ile anket yapılmak sureti ile veriler toplanmıştır.

Kızıroğlu (2001) tarafından yazılan Ekolojik Potpuri adlı kitapta Anadolu'da Yaban Hayatı ve biyoçeşitlilik, Kuşlar ve Ekolojileri ile Anadolu'nun Kuş Cennetleri konu başlıklı bilgiler yer almaktadır.

Oğurlu (2003) Yaban Hayatında Envanter adlı kitap yaban hayvanları popülasyonlarının sayım metotları, sayım hataları ve kuş sayım tekniklerini içermektedir.

Şafak vd. (2011) Ege bölgesinde av ve yaban hayatı yönetimindeki sorunlar ve Manisa ili avcı profili adlı çalışmayla Ege Bölgesi av ve yaban hayatı yönetimindeki sorunları saptamak ve Manisa ilindeki avcılarının profiline yönelik tespitleri yapmak amacı ile 2002-2003 av sezonunda avlanma kartına sahip tesadüfi seçilen 74 denek ile anket yapılmak sureti ile veriler toplanmıştır.

Yarar ve Magnin (1997) Doğal Hayatı Koruma Derneği tarafından bastırılan Türkiye'nin Önemli Kuş Alanları adlı kitapta 97 alan üzerinde bulunan delta, göl, ada, baraj, sazlık,

dağ, orman, lagün, ova gibi önemli kuş alanları ile ilgili genel bilgiler, bu alanda üreyen kuş türleri, koruma ve sorunları yer almaktadır.

2.2 Avlanma ve Avcılık

Avlanma: 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanununa göre; avına izin verilen yaban hayvanı türlerini, izin verilen yerlerde, tespit edilen zaman ve miktarlar ile belirlenen esas ve usullerle canlı veya ölü ele geçirmeye çalışma şeklinde tanımlanır.

2.2.1 Avcılığın Kısa Tarihi

İnsanoğlu var olduğu andan itibaren doğa koşulları içerisinde var olabilmek, varlığını sağlıklı bir şekilde uzun yıllar sürdürebilme mücadelesinin en zor dönemeçleri avcı olmanızın sağladığı vasıflarla aşılmıştır.

İnsanlar yaşamlarını sürdürebilmek için her geçen gün artan ihtiyaçları karşılamak zorunda kalmıştır. Bu artan ihtiyaçların başında ise besin elde etmek en önemli unsur olmuştur. Bu amaçla yapılan avcılık da “insanlığın tarihi avlanmanın da tarihidir” sözünü kanıtlar niteliktedir (Bora, 2001).

Tarihsel gelişimi içerisinde insan avcılığı ilk olarak besin ihtiyacını karşılamak ve yaban hayvanlarından korunmak için yapılmış olsa da, ilerleyen zaman içinde insanlar avladıkları hayvanların kürk, trofe, kemik vb. kısımlarından yararlanmayı öğrenmiş ve bunları alet ve giysi yapımında kullanmıştır (Özkazanç, 2002).

Bugünkü bilgiler ışığında insanlaşmanın öyküsünün Doğu Afrika Serengeti savanlıklarında başlamış olabileceği varsayıldığında; avcılık tarihinin de başlangıcı olarak kabul görülmektedir. Bu bağlamda medeniyet tarihi içinde avcı insanın rolü gerçekten çok önemlidir. Çünkü bu rolü sağlayan avcılık içgüdüğü geçmişte vardı, şimdi var ve gelecekte de mutlaka var olacaktır.

Bir milyon yıl kadar önce yaşamak için ihtiyacı kadar avlanan atalarımız gün geçtikçe avcılığı güçlü bir bölgecilik gelişimi, iş bölümü ve konuşma ile yeni bir üretim biçimi geliştirerek günümüze kadar sürdürmüşlerdir. Bu süreçte ortaya çıkan işbirliği, iş bölümü,

topluluk içinde bireyler arası sorumluluk dağıtılması ve görevlerin yerine getirilmesi; grup psikolojisi ve grup dayanışmasının oluşmasının nesnel temelleridir (Bora, 2001).

2.2.2 Avcılığın Özü

Avcılığın özünü bilmek hem yaban hayatı kaynaklarının korunması hem de usulüne uygun bir avcılığın sürdürülmesi için zorunludur. İnsanları ava iten neden aslında insanın var olan öz yapısıdır. İnsan yaradılış itibarı ile hepçil bir varlık olmuştur. Bu süreç içinde insanların etçil yanı daha çok ön plana çıkmıştır. Öğütücü dişlerinin yanı sıra kesici (incisor) ve delici (canine) dişlerini varlığı doğası gereği insanın avcı niteliğini göstermektedir (Bora, 2001).

Avcılığı sadece bir etkinlik ya da salt yarar sağlamak gibi geçici amaçları açısından tarif etmek avcılığın özünü anlayabilmemiz için yeterli değildir. Bunlar sadece kendi içinde tutarlı bir yapıya sahiptir. Kurt Lindner'in Prehistoric Hunting adlı eserinde avcılığı akıllı kovalamaca olarak tarif etmesi ve insanların sadece avlarını ölü olarak ele geçirmesi ya da onları ehlileştirmesi örneği ile avcılığın tek yönlü olmadığını gözler önüne sermiştir (Bora, 2001).

2.2.3 Avlanma Yöntemleri

Yaban hayvanlarını avlamada kullanılan ve her yönü ile uygun olan avlanma yöntemleri sürekle avı, bekleme avı, yaklaşma avı ve arama avı olarak yapılmaktadır. Özkazanç (2002) bu yöntemleri aşağıdaki şekilde tanımlamaktadır.

Ormanda Sürek Avı: Temel ilke orman içine gizlenmiş olan av hayvanlarının avcılarının önüne doğru sürülmesidir.

Bekleme Avı (Bek): Avı yapılacak olan av hayvanı türüne göre farklı bazı teknikler içerse de, ancak avlanacak av hayvanının yaşantısı hakkında bilgi sahibi olunduğu takdirde uygulanabilecek bir avlanma yöntemidir. Kuş türlerinden, birçok memeli hayvan türüne kadar oldukça fazla av hayvanında uygulanan bir yöntemdir. Bu avın başarılı olabilmesi için avlanacak olan av hayvanının saklandığı, otladığı, su içtiği ve geçiş yaptığı yerler ve zamanları iyi bilinmelidir. Bu avlanma yönteminin temel ilkesi av hayvanlarının günlük ya da mevsimlik kullandıkları göç yolları üzerinde ayın geçmesini beklemektir.

Yaklaşma Avı: Yaban hayvanlarına gizlice yaklaşarak yapılan bir avlanma şeklidir. Avcının ava yaklaşırken mümkün olduğu kadar sessiz olması gerekmektedir. Bu avlanma şeklinde dikkat edilecek olan önemli bir hususta rüzgarın avcıya ters yönden, yani av hayvanının bulunduğu yönden esmesidir. Geyik, karaca, keçi vb. yaban hayvanları için uygulanan bir avlanma yöntemidir.

Arama Avı: Genel olarak kuş türleri ile tavşan gibi küçük memeli hayvanlar için uygulanan bir avlanma yöntemidir. Bu avlanma yönteminin en önemli unsurlarından biri iyi bir ferma köpeğin bulunmasıdır.

2.2.4 Avcılığın Basamakları

Farklı yaş gruplarına sahip avcılarının sergiledikleri davranış biçimleri genellikle değişiktir. Avcının zaman içinde giderek incelik ve tecrübe kazanması, onun daha zor avların peşine düşmesine sebep olur. Günümüz antropologlarından Carleton Coon "bedensel ve akılcı değişimin sağlanabilmesine yetecek sürenin henüz geçmemiş olduğunu" söylemektedir. Yani bizler, beden ve ruh olarak taş devri atalarımızdan farklılaşacak zamana henüz sahip olmadığımızdan onlara benzer durumdayız (URL-1, 2017).

Avcılığın basamakları; Öğrenme Basamağı, Sınırlara Ulaşım Basamağı, Trofe Basamağı, Metot Basamağı, Sportmenlik Basamağı olarak sıralayabilmekteyiz.

Bu basamakları incelediğimizde her avcının kendisini bu basamakların herhangi birinin içinde bulabileceğini görebilmekteyiz. Burada dikkat edilmesi gereken husus, avcının bulunduğu basamağa ne kadar süre içinde ulaştığıdır (Bora, 2001).

Öğrenme Basamağı: Bu basamakta avcının ana amacı, nişan alma ve atışla ilgili becerisinin geliştirilmesi ve gelişmiş durumunu başarı ile çevresine gösterebilme çabalarını kapsar. Bir avcının bu basamakta bulunduğunu, sergilediği tavırlardan kolayca anlayabiliriz. Birlikteliğini sürdürdüğü arkadaşları arasında sohbet konularını sürekli olarak silah, nişan alma ve atış teknikleri üzerinde yoğunlaştırılması karakteristik davranış biçimlerinin başında gelir (Bora, 2001).

Sınırlara Ulaşım Basamağı: Bu basamakta ana amaç, yasal kurallarla belirlenen sınıra ulaşmak için fazladan av yapmak ve avcılık yeteneğini kendine ve yakın çevresine ispatlamaktır. Öğrenme basamağını geçen avcı, bu basamakta çok fazla enerji harcamaktadır. Yani, yasaların kendisine hak gördüğü tüm hayvanları bir an önce ele geçirmek, öncelikli hedefi haline gelmiş olacaktır. Bu basamağın içinde bulunan avcı, av gününün başlangıcından sonuna kadar av yapma hırsı içindedir. Başarılı bir av yaptığını evine herkesin göreceği saatte gelmesi, avladığı hayvanları elinde veya kıtgasında belinde uzun süre taşıması, başlattığı her sohbetin ana konusunun bir önceki av olması tesadüfi değildir.

Bu basamakta av tutkusu, gündelik merakı sadece av ve avcılık yönünde değiştirmeye başlar. Düne kadar ilgisini çekmeyen balistik bilgilerin kendisine getireceği kazanımların farkına varmasını sağlar. Ancak bu edindiği bilgileri altındaki basamak grubundaki avcılarla paylaşmaz. Bu basamaktaki avcı bencilleşmeye başlar (Bora, 2001).

Trofe Basamağı: Ana amaç, av tercihlerinde rastgele bir av değil de özenle seçilmiş, belirgin özelliği olan av hayvanını tercih etmektir. Bu noktada geçerli kural, belirgin olarak avcı tarafından üretilmiş değer yargılarıdır. Değer yargıları yüksek olan avcılar, yaşlı bir hayvanı avlamayı tercih ettiğinde kendilerini yaban hayatı içinde bir regülatör olarak görürler.

Bu basamakta karşımızda usta ve seçici bir avcı bulunmaktadır. Geçmiş yıllara göre daha bilinçli olan avcı artık av için yeni stratejiler geliştirerek av sezonunu daha verimli kullanmaya başlar. Neyi, nasıl, ne zaman ve kaç tane avlayacağını önceden planlayarak avlanır (Bora, 2001).

Metot Basamağı: Bu basamaktaki avcılar, ava daha fazla kaçıp kurtulma olanağı sağlayan beceri gerektiren avlanma metotlarına yönelmektedir. Bu basamağa ulaşmış avcılar kullandıkları silahların kalibrelerini küçülterek ava kurtulma şansı bırakmaktadır.

Bu basamakta öncelik olan avlanma fiili yavaş yavaş yerini ava gittiği bölgenin sosyal ve ekonomik değerleri hakkında bilgi toplamaya bırakır. Artık avını vurmak ya da kaçırmak, kendisine tanınan avlanma limitlerinin altında av yapmış olması eskisi kadar önemli değildir (Bora, 2001).

Sportmenlik Basamağı: Bu basamakta, uzun yıllar boyu edinilmiş bilgiler ışığında, doğa ile ilgili denge kavramları, yaşama verilen değer, doğa ve yaşam sevgisi gibi ana öğeler ön plana çıkmaktadır. Bu basamağa ulaşmış avcılar avcılığın geliştirilmesi, yaban hayatının sürekliliğinin korunması gibi konularda zaman ve para harcamayı tercih etmektedirler.

Genç avcılara; avlanmanın prensiplerinin öğretilmesi, yaban hayatının ve habitatın korunması ve geliştirilmesi için oluşturulan topluluklarda daha fazla görev aldıkları ve avcılık eğitimleri için aktif rol üstlendikleri gözlenmektedir. Bu basamakta ki avcı pek çok konuda deneyim sahibidir. Geçmiş yılların verdiği kazanımlar oldukça yüksektir (Bora, 2001).

BÖLÜM 3

MATERYAL VE YÖNTEM

3.1 Materyal

Bu çalışmanın ana materyalini Giresun ili, ilçe ve beldelerindeki kara avcıları ile il genelindeki yaban hayatı bütünlüğü oluşturmaktadır. Buna ek olarak kullanılan diğer materyaller ise aşağıda sıralanmıştır:

- a) Çeşitli üniversitelerin kütüphanelerinden konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalar ve elde edilen literatürler,
- b) Konu ile ilgili olan daha önce yapılmış çalışmalar, harita ve ilgili kurumlarla yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler ile araştırma alanlarında elde edilen veriler,
- c) Yaban hayatı insan çatışması ve avcı profilini belirlemek için yapılan yazılı ve sözlü anketler kullanılmıştır.

Bu çalışmada av ve yaban hayatı konusunda yazılan kitaplar, makaleler, yasal mevzuat, avcı dergileri vb. yayınlar yazılı materyal olarak kullanılmış ve bu bilgilere dayanarak temel bilgiler ortaya konmuştur.

3.2 Yöntem

Giresun ilinde yaban hayatı insan çatışması ve avcı profilinin belirlenmesi isimli tez çalışmasının yöntemi ana hatları ile 3 aşamadan oluşmaktadır. Bu aşamalar sırası ile:

- a) Verilerin elde edilmesinde izlenen yöntem
- b) Verilerin analizinde izlenen yöntem
- c) Genel değerlendirme ve öneri

3.2.1 Verilerin Elde Edilmesinde İzlenen Yöntem

Çalışma alanında verilerin toplanması amacı ile 2015-2017 yılları arasında, 39 farklı sorudan oluşan bir anketler çalışması düzenlenmiştir (Ek 1). Bu çalışma sonucunda toplam 268 avcıya ulaşılmış ve veriler elde edilmiştir.

Ayrıca, yapılan anket çalışmaları sırasında ankete katılmak istemeyen ancak bilgi vermek isteyen özellikle de yaşlı avcılar ile sözlü tarih çalışması yapılarak bilgiler alınmıştır.

3.2.2 Verilerin Analizi ve Değerlendirme

Anketler sonucunda elde edilen veriler, istatistik yöntemler kullanılarak analiz edilmiştir. Değerlendirmede yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Birden fazla seçeneğin işaretlendiği sorularda değerlendirmeler genel toplam cevap sayısına göre yapılmıştır. Bu sorularda toplam avcı sayısı, birden fazla işaretleme yapıldığından, ankete tabi tutulan avcı sayısından yüksektir. Verilen oranlar en fazla işaretlenme oranını göstermektedir. Cevap alınamayan sorularda ise, soruya cevap vermeyen avcı sayısı her sorunun altına eklenmiştir. Ancak oranlar cevap veren avcı sayısı üzerinden hesaplanmıştır.

3.2.3 Genel değerlendirme ve öneri

Bu aşamada değerlendirme bölümünde irdelenecek konular hakkında literatür araştırması yapılmıştır. Bartın Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi kütüphanelerinden konu ile ilgili tez, kitap, makale ve dergiler incelenmiştir. Alana ilişkin önceden yapılmış çalışmalar incelenmiş gerekli harita, dokümanlar ve avcı dernekleri liste halinde temin edilmiştir.

3.3 Araştırma Alanının Tanıtımı

Araştırma alanının tanımı; coğrafi konum ve yapısı, iklim özellikleri, flora ve fauna başlıkları altında aşağıda verilmiştir.

3.3.1 Coğrafi Konumu ve Yapısı

Giresun İli, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin, 40° 07' ve 41° 08' Kuzey enlemi ile 37° 50' ve 39° 12' Doğu boylamı arasında yer almaktadır. Doğusunda Trabzon ve Gümüşhane, batısında Ordu, güneyinde Sivas ve Erzincan, kuzeyi ise Karadeniz ile kuşatılmıştır. Giresun ili, 6934 km² yüzölçümü ile ülke topraklarının % 0,89 unu kaplamaktadır. Alan bakımından Türkiye'nin 50. büyük ilidir (URL-2, 2017).

Engelibeli bir yapıya sahip olan Giresun ili, yüksekliği 3000 m'yi geçen dağlarla çevrilidir. İlin en önemli yükseklikleri; Abdal Musa Tepesi (3331 m), Gavur Dağı (3248 m), Küçük Kor Tepesi (3044 m), Cankurtaran Tepesi (3278 m), Erimez Dağı (2701 m), Gök Tepe (Kümbet Yaylası 2440m), Yörücek Tepesi (Bektaş Yaylası 2313 m), Çal Dağı (2030 m), Eğribel dağıdır (2200 m) (URL-3, 2015).

Giresun İli ve yakın çevresinde birbirinden farklı on iki toprak grubuna rastlanmaktadır. Bunlar alüvyal, kolüvyal, kırmızı sarı podzolik, gri kahverengi podzolik, kahverengi orman, kireçsiz kahverengi orman, kahverengi, yüksek dağ çayı, vertisoller, sahil kumulları, çıplak kaya ve molozlar ve ırmak taşkın yatakları topraklardır (URL-4, 2015).

Giresun topraklarındaki akarsuların tümü, dağların dik yamaçlarından büyük bir hızla aktığından oluk biçimli derin vadiler oluşmuştur. İlin kuzey bölümünde, Giresun Dağları ile Kuzey Anadolu Dağlarının bazı kesimlerinden doğan çok sayıda akarsu vardır ve bu nedenle kıyı şeridi sık vadiler ağıyla yapılmıştır. Harşit Çayı (Doğankent Çayı), Gelevera (Özlüce) Çayı, Yağlıdere Çayı, Aksu Deresi, Batlama Deresi, Pazarsuyu Deresi ilin en önemli akarsularıdır (URL-5, 2015).

3.3.2 İklim Özellikleri

Karadeniz iklim kuşağının hakim olduğu ilde genel ortalama hava sıcaklığı 14,55 (°C), ortalama yağış miktarı ise 105,27 (kg/m²)'dir. Yağışlı günler ortalama sayısı 184, kar yağışlı günler 6, karla örtülü günler sayısı 11'dir. Kıyıda iç doğru gidildikçe iklim değişmektedir. Giresun Dağları'nın denize bakan yamaçları daha da yağışlıdır. Kışlar daha sert geçer, kar örtüsü daha uzun süre kalır ve yazları da serin geçmektedir (URL-6, 2015).

3.3.3 Flora

Doğal bitki örtüsü, iklim özellikleri ve yükseltilere göre değişir. Bol yağış alan kuzey kesimde bitki örtüsü zengindir. Bu kesimde 800 m. yüksekliğe kadar findık ve meyve ağaçları ile genellikle yapraklarını döken ağaçlar yer almaktadır. Bu alanda kızılâğaç, akçaâğaç, katın, gürgen, meşe, ıhlamur ve kestane gibi ağaçlar bulunmaktadır. 800-1.200 m. yükseklik arasında iğneli ağaçlardan sarıçam, ladin, dişbudak, köknar ve meşe ağaçları 2.000 metreden yukarıda ise genellikle Alpin nebatları bulunmaktadır. Yazında yeşilliğini koruyabilen bu bölgenin yaylacılık ve hayvancılıkta önemli bir yeri vardır. Boylu orman ağaçlarının arasında genellikle orman gülü, çalı çiçeği, ılgın, karayemiş, defne, şimşir gibi çalı formu bitkiler bulunur. Toprak üstü florası ise sürünücü, otsu ve soğanlı bitkiler ile mantarlardan oluşur. Bunların başlıcaları; böğürtlen, şerbetçi otu, çeşitli çayır otları, eğretili otu, çuha çiçeği, düğün çiçeği, yabani çilek, basur otu, ısırgan, kuzukulağı, geven, kekik, nane, çeşitli yosunlar, kardelen, zambak, salep, sıklamen ve mantarlardır. İç bölgeler de ise karasal iklimin etkili olduğu step bitkileri bulunmaktadır (URL-7, 2015).

3.3.4 Fauna

Giresun İlinde avcılığa konu olan memeli yaban hayvanları ve kuşların listeleri Tablo 1 ve 2’de verilmiştir.

Tablo 1: İlde avcılığa konu olan memeli yaban hayvanları.

MEMELİ TÜRÜ	TÜRKÇE ADI
<i>Vulpes vulpes</i>	Kızıl tilki
<i>Canis aureus</i>	Çakal
<i>Canis lupus</i>	Kurt
<i>Capreolus capreolus</i>	Karaca
<i>Cervus elaphus</i>	Kızıl geyik
<i>Lepus europeus</i>	Tavşan
<i>Sus scrofa</i>	Yaban domuzu
<i>Ursus arctos</i>	Boz ayı

Tablo 2: İlde avcılığa konu olan kuş türleri.

LATİNCE ADI	TÜRKÇE ADI
<i>Alectoris chucar</i>	Kımalı keklik
<i>Cinclus cinclus</i>	Su karatavuğu
<i>Coturnix coturnix</i>	Bıldırcın
<i>Garrulus glandarius</i>	Alakarga
<i>Perdix perdix</i>	Çil keklik
<i>Phasianus colchicus</i>	Sülün
<i>Rallus aquaticus</i>	Su tavuğu
<i>Scolopax rusticola</i>	Çulluk
<i>Turdus merula</i>	Karatavuk

3.3.5 Araştırma Alanının Kültürel Yapısı

İdari Yapı: İl merkezine ve ilçelerimize bağlı toplam 8 belde, 549 köy bulunmaktadır. İl Merkezi ve 7 İlçe Karadeniz kıyısında, 5 ilçe Karadeniz’e bakan yamaçlarda, 3 ilçe ise iç kesimde Kelkit Vadisinde kuruludur (URL-8, 2015).

Nüfus: Giresun’un 2016 yılı TÜİK adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarına göre il toplam nüfusu 444.467’dir. Giresun’da toplam nüfusun %49,6’sını erkekler, %50,04’ünü kadınlar oluşturur. Nüfusun büyük kısmı il merkezi ve ilçelerde yaşamaktadır (URL-9, 2016).

Ekonomik Durum: Giresun ilinin ekonomisi tarımsal üretime (findık-çay), balıkçılık ve tarıma temelli sanayiye dayanır. Faal nüfusun yüzde 80’i tarımla uğraşır. Giresun’da ekim yapılan alanların yarısı findık bahçeleri ile kaplıdır. Giresun findığı dünyanın en kaliteli findığıdır. Dünyada findık ihracatında Türkiye ilk sırada olup, Türkiye’de yetişen findığın da yüzde 25’ine yakını Giresun temin eder (URL-10, 2015).

Giresun, son 15 sene içinde hızlı bir sanayileşme içine girmiştir. Aksu’da SEKA Kâğıt Fabrikası, Fiskobirlik Entegre Findık İşleme Tesisleri ve Yonga Levha Fabrikası büyük sanayi kuruluşlarıdır. Ancak Seka Kağıt fabrikası özelleştirilme sonucu kapanmıştır.

Ayrıca Tirebolu ay Fabrikası, fındık kırma atölyeleri, metal eşya, kolonya, dokuma tezgahları, doğrama bıçkı ve kereste fırınlama atölyeleri, Giresun peynir ve tereyağı fabrikası, üç un fabrikası, Bulancak Balık Unu ve Yağı Fabrikası ve bini aşan küçük işletme bulunmaktadır (İncekara, 2015).

Çevre Sorunları: İlin en önemli çevre sorunlarının başında, düzenli katı atık (öp) depolama ve bertaraf tesisi olmadığından katı atık sorunu gelmektedir. İl Merkezinde ve ilçelerimizde halen doğal alanlara katı atıklar depolanmaktadır. İlin önemli çevre sorunlarından bir diğeri ise su kirliliğidir. Hava kirliliğı ise özellikle çok artmaktadır (URL-11, 2015).

BÖLÜM 4

BULGULAR

Anket çalışmalarına başlamadan önce Giresun Milli Parklar Şube Müdürlüğünde yapılan çalışmalar sonucunda Giresun İl'inde halen faal durumda 11 adet avcı derneğinin bulunduğu belirlenmiştir. Merkez il ve ilçelerdeki avcı dernekleri aşağıda sıralanmıştır.

1. Görele avcılar vakfı derneği
2. Giresun avcılar derneği
3. Giresun avcılar ve atıcılar derneği
4. Tirebolu avcılar ve atıcılar derneği
5. Bulancak avcılar doğayı sevenler derneği
6. Bulancak avcılar ve atıcılar derneği
7. Eynesil bozkır avcılar derneği
8. Espiye yeşil vadi avcılar derneği
9. Görele kırıklı avcılar derneği
10. Şebinkarahisar avcılar ve atıcılar derneği
11. Çamoluk avcılar ve atıcılar derneği

Giresun Milli Parklar Şube Müdürlüğünün resmi kayıtlarına göre 2016 yılında 665 resmi avlanma pulu verilmiştir. 4915 sayılı kara avcılığı kanunun gereği, kanunun yayımından bu güne kadar 106 avcı eğitim kursu açılmış, 2300 civarında kişi avcı eğitim kurs belgesi almıştır. Giresun ilinin Dereli ve Piraziz ilçelerde avcı eğitim kursu açılmamıştır.

İl genelinde 2004-2016 yılları arası 4915 sayılı kara avcılığı kanununa göre 142 kişiye cezai işlem uygulanmış iken aynı yıllar içinde 30 kişiye de 1380 sayılı su ürünleri kanununa göre ceza kesilmiştir. 5199 sayılı hayvanları koruma kanununa göre ise il genelinde 9 kişiye ceza kesilmiştir.

İl genelinde sürdürülen yaban hayatı koruma ve düzenleme çalışmaları çerçevesinde Alucra İlçesinin Boludere Köyüne, son yıllarda yapılan programla birlikte Eskişehir ve İstanbul üretme istasyonundan temin edilen 16 adet dişi ve erkek kızıl geyik doğaya

yerleştirilmiştir. Giresun Milli Parklar Şube Müdürlüğünce av turizmi kapsamında 2012-2013 yıllarında 4 adet yaban keçisi, 2013-2014 yıllarında 6 adet yaban keçisi, 2014-2015 yıllarında 2 adet bozayı – 6 adet yaban keçisi, 2015-2016 yıllarında 4 adet yaban keçisi – 1 adet bozayı avlattırılmıştır.

Milli Parklar Genel Müdürlüğünün Kırmızı Benekli Alabalık proje çalışması kapsamında seçilen akarsulardan alınan anaç alabalıklar Maçka üretme istasyonuna gönderilmektedir. Burada elde edilen yavruları yine anaçların alındığı akarsulara bırakılması 2010 yılından bu yana devam etmektedir. 2010 yılından günümüze kadar olan sürede 150.000'in üzerinde yavru alabalık, anaçlarının alındığı akarsulara bırakılmıştır. Yavruların bırakıldığı akarsular 3 yıl süreyle ava kapatılmaktadır.

4.1 Anket Çalışmaları ve Bulguları

Yapılan anket çalışmaları sırasında 268 farklı katılımcı ile anket uygulaması yapılmıştır. 85 bireyin avcılık belgesi olduğu tespit edilmiştir. Ancak anket çalışması için katılımcılarda resmi avlanma belgesi aranmamıştır. Bu çalışma sürecinde Giresun ilinde bayan avcıya rastlanmamıştır. Ankette sorulan 39 farklı sorunun genel değerlendirmeleri aşağıda verilmiştir.

4.1.1 Katılımcıların Eğitim Durumu

Avcıların eğitim düzeyini öğrenmek için sorulan bu soruya tüm katılımcılar cevap vermiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3: Katılımcıların eğitim durumu.

Eğitim Durumu	Kişi Sayısı	%
Okuma yazma	6	2
İlkokul	57	21
Lise	129	48
Üniversite	71	27
Yüksek lisans/Doktora	5	2
Toplam	268	100

Elde edilen sonuçlara göre katılımcıların yaklaşık %21'i ilkokul mezunu, %48'i lise ve %27'si üniversite mezunu oldukları belirlenmiştir. Lisansüstü düzeyde eğitim alan %2 oranında bireye rastlanmıştır. Veriler doğrultusunda katılımcıların %75'inden fazlasının eğitim düzeyi lise ve üstü olduğu görülmektedir.

4.1.2 Katılımcıların Meslekleri

Katılımcıların meslek durumu ile ilgili olarak sorulan bu soruya 1 birey hariç tüm katılımcılar cevap vermiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4: Katılımcıların meslekleri.

Meşgul Olduğunuz İş	Kişi Sayısı*	%
İşçi	70	26
Çiftçi	24	9
Memur	41	16
Esnaf	46	17
Serbest Meslek	27	10
Öğrenci	16	6
Emekli	43	16
Toplam	267	100

*1 birey cevap vermemiştir.

Tablo ve grafikten de anlaşılacağı üzere ankete katılanların %26'sı işçi, %17'si esnaf, %16'sı emekli ve %16'sı memurlardan oluşmaktadır. Bunların dışında kalan %6'lık dilime sahip olan öğrenciler ise avcılık ile ilgilenen en küçük bireyler grubunu oluşturmaktadır.

4.1.3 Katılımcıların Yaş Dağılımı

Katılımcıların yaş dağılımları 6 farklı sınıfta gruplandırılmış, bunların sayısal ve yüzdesel değerleri Tablo 5'de verilmiştir.

Tablo 5: Katılımcıların yaş dağılımı.

Yaş Grubu	Kişi sayısı	%
<18	6	2
18-24 arası	18	7
25-34 arası	56	21
35-44 arası	63	23
45-54 arası	86	32
>55	39	15
Toplam	268	100

Anket uygulanan bireylerin yaş dağılımlarına bakıldığında, %32'sinin 45-54 yaş grubuna dahil olduğu görülmektedir. Genç nüfusa ait üç yaş grubunda olan 18 yaş altı, 18-24 ve 25-34 grupları ise % 30'luk bir dağılıma sahiptir. Bu grubu sırasıyla; %23 ile 35-44 yaş grubu, %15 ile de 55 yaş üstü grup izlemektedir.

4.1.4 Katılımcıların Gelir Durumu

Katılımcılara ortalama aylık gelir durumları sorulmuştur. Bu soruya 9 birey hariç diğer tüm katılımcılar cevap vermiştir. Elde edilen sonuçların sayısal ve yüzdesel değerleri Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: Katılımcıların gelir dağılımları.

Aylık Ortalama Gelir	Kişi sayısı*	%
500-1000 TL	17	7
1001-1500 TL	42	16
1501-2000 TL	85	33
2001-2500 TL	53	20
2501-3000 TL	32	12
>3001	30	12
Toplam	259	100

*9 birey cevap vermemiştir.

Elde edilen veriler incelendiğinde ankete tabi tutulan bireylerin %33'ünün aylık geliri ortalama 1501-2000 TL civarında olduğu görülmektedir. Bu miktar asgari ücret seviyesinin biraz üzerinde olan bir tutardır. Katılımcıların %20'si ortalama 2001-2500 TL aylık gelire sahipken, %23'ü ise asgari ücretin altında bir aylık gelire sahiptir. Kalan %12'sinin ise >3000 TL ve üstünde aylık geliri olduğu görülmektedir.

4.1.5 Katılımcıların Avcılık Belgesi Durumu

Ankete katılan bireylerin %34'ünün avcılık belgesinin olduğu, %66'sının ise avcılık belgesinin olmadığı saptanmıştır. Anket çalışmasına katılan bireylerden 20 kişi bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Elde edilen sonuçların sayısal ve yüzdesel değerleri Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7: Katılımcıların avcılık belgesi durumu.

Avcılık Belgesi	Kişi sayısı*	%
Var	85	34
Yok	163	66
Toplam	248	100

*20 birey cevap vermemiştir.

4.1.6 Avcılık Geçmişleri

Katılımcılara avcılık geçmişleri ile ilgili olarak sorulan bu soruya ankete katılan 3 birey cevap vermemiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 8'de verilmiştir.

Ankete katılan bireylerin avcılıkla ilgilenme sürelerine bakıldığında önemli bir kısmının uzun yıllardır avcılık yaptığı görülmektedir. Elde edilen anket sonuçları, Giresun İlindeki avcılarının çoğunluğunun 10 yıldan daha uzun süredir avcı olduğunu göstermiştir. Aynı zamanda bu avcılarının sportmenlik basamağına ulaşmış oldukları görülmektedir. Yıllara göre yapılan gruplandırmada 10 yıldan fazla süredir avcı olanların oranı %79 olarak tespit edilmiştir. 10 yılın altında avcılıkla uğraşanlar ise %21 oranında kalmıştır.

Tablo 8: Katılımcıların avcılık geçmişleri.

Avcılık Geçmişi	Kişi sayısı*	%
1-5 Yıl	24	9
6-10 Yıl	32	12
11-15 Yıl	26	10
16-20 Yıl	48	18
21-25 Yıl	43	16
25-30 Yıl	52	20
30 Yıl ve Üstü	40	15
Toplam	265	100

*3 birey soruya cevap vermemiştir.

4.1.7 Ailedeki Diğer Avcı Bireyler

Katılımcıların ailelerinde başka avcı olup olmadığı sorusuna katılımcıların tamamı cevap vermiştir. Elde edilen sonuçların sayısal ve yüzdesel değerleri Tablo 9’da sunulmuştur.

Anket sonuçlarına bakıldığında katılımcıların %31’inin 1. derece akrabalarının (%19 baba, %12 ağabey) avcı olduğu, %69’unun ise en az bir akrabasının avcı olduğu görülmektedir. Ayrıca, anket sonuçlarına bakıldığında 36 kişinin (yaklaşık %21 katılımcı) ailesinde birden fazla avcının olduğu görülmektedir.

Tablo 9: Ailedeki diğer avcı bireyler.

Diğer Avcı Bireyler	Kişi Sayısı*	%
Baba	59	19
Ağabey	38	12
Dede	23	8
Amca	21	7
Dayı	23	8
Diğer Akrabalar	140	46
Toplam	304	100

*36 birey soruya cevap vermemiştir.

4.1.8 Avlanmaya Başlama ve Avlanma Nedenleri

Katılımcılara avlanmaya nasıl başladıkları sorulduğunda 4 bireyin cevap vermediği, avlanma nedenleri sorulduğunda ise 6 bireyin birden fazla cevap verdiği tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçların sayısal ve yüzdesel değerleri Tablo 10'da ve Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 10: Avlanmaya başlama yolları.

Avlanmaya Başlama	Kişi Sayısı*	%
Aileden Görerek	100	38
Merakla	144	54
Arkadaş Tavsiyesi İle	20	8
Toplam	264	100

*4 birey soruya cevap vermemiştir.

Avlanmaya nasıl başladıklarına bakıldığında katılımcıların sırasıyla; %54'ü merakla, %38'i aileden görerek ve %8'lik bir kısmı ise arkadaş tavsiyesi üzerine avlanmaya başladıkları görülmektedir.

Avlanma nedenlerine bakıldığında; doğa sevgisi ilk sırada gelmektedir. İkinci sırada zevk için, üçüncü sırada ise arkadaşlarla birlikte olma nedenleri gelmektedir. Avcılığın ekonomik yarar sağlamak amacıyla yapılması en az tercih edilen seçenektir. Bununla birlikte avcılığın önemli bir rekreasyon faaliyeti olarak ortaya çıktığı, besinden ziyade doğada zaman geçirmenin en önemli neden olduğu görülmektedir. Ancak çok az sayıda olsa da halen avcılığı ekonomik gelir (%2) elde edebilmek amacıyla yapanların bulunması dikkat edilmesi gereken bir husustur.

Tablo 11: Avlanma nedenleri.

Avlanma Nedenleri	Kişi Sayısı*	%
Doğa Sevgisi	118	43
Fiziksel Hareket	21	8
Arkadaşlarla Birlikte Olma İsteği	37	13
Zevk İçin	92	34
Ekonomik Gelir	6	2
Toplam	274	100

*6 birey birden fazla cevap vermiştir.

4.1.9 Avcılık Eğitim Kursunun Yeterlilik Durumu ve Katılımcıların Eğitimciler Üzerindeki Değerlendirmesi

Katılımcılara avcılık eğitim kursunun ve kursu veren eğitimcilerin yeterlilik durumu sorulmuştur. Katılımcıların 15'i eğitim kurslarının yeterlilik sorusuna ve 11'i de eğitimcilerin durumu ile ilgili olan soruya cevap vermemiştir. Elde edilen sonuçların sayısal ve yüzdesel değerleri Tablo 12'de ve Tablo 13'de sunulmuştur.

Tablo 12: Eğitim kursu değerlendirme.

Eğitim Kursu Değerlendirmesi	Kişi Sayısı*	%
Katılmadım	116	46
Faydalı Değil	7	3
Yeteri Kadar Faydalı Değil	23	9
Faydalı	74	29
Çok Faydalı	23	9
Kararsız	10	4
Toplam	253	100

*15 birey soruya cevap vermemiştir.

Katılımcıların vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda avcı eğitim kurslarının faydalı olup olmadığı durumuna bakıldığında, avcılarının %38'i kursu faydalı bulurken, %12'si faydalı olmadığını, %46'sı ise bu kurslara katılım sağlamadıklarını belirtmişlerdir.

Diğer yandan kursun fayda durumunu belirlerken eğitimcilerin durumu hakkında ise %32'si yeterli bulurken %16'sı yetersiz bulmaktadır. %49 oranında katılımcı eğitim kursuna katılmadığını belirtmiştir. Katılımcılara eğitim kursunun fayda durumu ve eğitimcilerin değerlendirilmesi sorulmuştur. Eğitim kursuna katılmayanların oranı %46, kursu veren eğitimcilerin değerlendirilmesinde kursa katılmadım cevabı verenlerin oranı ise % 49 olarak saptanmıştır. Ortaya çıkan bu %3'lük fark bazı katılımcıların sorulara gerekli hassasiyeti göstermediği yönünde değerlendirilebilir.

Tablo 13: Kursu veren eğitimcilerin durumu.

Eğitimcilerin Durumu	Kişi Sayısı*	%
Katılmadım	125	49
Yetersiz	10	4
Yeteri Kadar Faydalı Değil	32	12
Yeterli	75	29
Çok Yeterli	8	3
Kararsız	7	3
Toplam	257	100

*11 birey soruya cevap vermemiştir.

4.1.10 Avcılıkta Öncelik, Tercih Edilen Av Hayvanı ve Avlak Tipleri

Ankete katılan bireylere avcılık ve avlanma sırasında kendileri için en önemli hususun ne olduğu sorusuna katılımcılardan 2 kişi cevap vermemiştir. Bu soruya cevap verenlerden elde edilen sonuçların sayısal ve yüzdesel değerleri Tablo 14’de verilmiştir.

Tablo 14: Avlanma sırasında önem arz eden unsurlar.

Avcı Tercihleri	Kişi Sayısı*	%
Silah	64	24
Güvenlik	169	64
Kıyafet	13	5
Diğer	20	7
Toplam	266	100

*2 birey cevap vermemiştir.

Avlanma öncesinde ya da avlanma sırasında avcılarının en çok önem verdikleri konu %64’lük bir oranla güvenlik olarak göze çarpmaktadır. Bu önceliği %24’lük oran ile av silahları, %5’lik oran ile de kıyafet takip etmektedir. %7’lik oranda ise diğer seçenekler tercih edilmiştir.

Avlanmak için tercih edilen av hayvanları sorusuna katılımcıların tamamı cevap vermiştir. 59 katılımcı ise bu soruda birden fazla cevabı işaretlemiştir. Elde edilen sonuçların sayısal ve yüzdesel değerleri Tablo 15’te verilmiştir.

Tablo 15: Av tercihleri.

Av Tercihleri	Kişi Sayısı*	%
Kuşlar	103	31
Memeliler	189	58
Her İkisi	35	11
Toplam	327	100

*59 birey birden fazla cevap vermiştir.

Avlamak için tercih edilen av hayvanlarına baktığımızda memeli hayvanların ağırlıklı olarak tercih edildiği görülmektedir. Katılımcılar %58 oranla memelileri birinci sırada tercih etmişlerdir. Kuşlar ise %31 oranla ikinci sırada yer almıştır. Anket çalışmasında katılımcılardan tür bazında cevap vermelerini istediğimiz halde, genel itibariyle sadece kuşlar ve memeliler şeklinde sonuçlar aldığımız görülmektedir. Avlanmak için kuşları tercih eden az sayıdaki avcılar bıldırcın, karataş, çulluk, yaban ördeği ve keklik avlamayı seçtiklerini belirtmişlerdir. Memelileri tercih edenler ise tavşan, yaban domuzu, kurt, karaca, yaban keçisi ve boz ayı avlarını öne çıkarmışlardır.

Katılımcılara avlak tercihlerinin nereler olduğu sorusu yöneltilmiş, bu soruya tüm katılımcılar cevap vermiştir. Elde edilen sonuçların sayısal ve yüzdesel değerleri Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16: Avlak alan tercihi.

Avlak Tipleri	Kişi Sayısı	%
Sulak Alanlar	37	13
Ormanlık Alan	200	76
Diğer Alanlar	22	8
Sulak Alan ve Ormanlık Alan	9	3
Toplam	286	100

*18 birey birden fazla cevap vermiştir.

Katılımcıların %76'sı av hayvanlarını ormanlık alanlarda avlamayı tercih ettiğini belirtmiştir. Sulak alanlarda avlanmayı tercihi edenler ise %12 ile ikinci sırada yer almıştır. Ancak burada sulak alanların birçoğunun da orman sınırları içinde bulunduğu dikkate alınırsa, genel anlamda avcılar ormanlık alanları tercih ettiği görülmektedir.

Ayrıca avcılar ile birebir yapılan görüşmelerde avcılarının %76'sı aynı bölgede avlandıklarını belirtmişlerdir. Bunun sebepleri ise hem ekonomik (ulaşım kolaylığı vs.) faktörler, hem de avlamak istedikleri av hayvanının o bölgedeki varlığı olarak öne çıkmaktadır. Geriye kalan %24'lük avcı grubu ise avlanmanın bir zevk meselesi olduğunu ve her türden avı avlayabileceklerini özellikle vurgulamışlardır.

4.1.11 Günlük Av Limitlerinin Uygunluğu

Katılımcılara av sezonunda bir gün için izin verilen avlanma limitlerinin uygunluğu ile ilgili olarak sorulan bu soruya 6 birey cevap vermemiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 17'de verilmiştir.

Tablo 17: Bir gün için izin verilen av limitlerinin uygunluğu.

Bir Gün İçin İzin Verilen Av Limitleri	Kişi Sayısı*	%
Evet	122	47
Hayır Azaltılmalı	51	19
Hayır Arttırılmalı	89	34
Toplam	262	100

*6 birey cevap vermemiştir.

Katılımcılara yöneltilen bir diğer soru olan av sezonu içinde günlük izin verilen av limitleri konusunda avcılarının %47'si limitlerin uygun olduğunu belirtmiştir. %34'ü limitlerin artırılması gerektiğini isterken, %19'u ise limitlerin çok fazla olduğunu ve azaltılması gerektiğini belirtmişlerdir.

4.1.12 Bölgedeki Av Hayvanlarının Sayısı

Katılımcılara av hayvanlarının yeterli sayıda olup olmadığı ile ilgili sorulan bu soruya 3 birey cevap vermemiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18: Bölgedeki av hayvanlarının durumu.

Bölgedeki Av Hayvanlarının Durumu	Kişi Sayısı*	%
Yeterli	118	45
Yetersiz	147	55
Toplam	265	100

*3 birey cevap vermemiştir.

Katılımcılara bulunduğu bölgedeki av hayvanları sayısının yeterli olup olmadığı sorulduğunda %55’i yetersiz olduğunu belirtirken %45’i ise yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

Katılımcılar, birebir yapılan görüşmelerde av hayvanlarının üretimi veya çoğaltılmasının sağlanması ile doğaya bırakılması gerektiğini talep etmişlerdir.

4.1.13 Avlanma Sıklığı ve Tercih edilen Avlanma Günleri

Katılımcılara yöneltilen avlanma sıklığı ile ilgili soruya 2 birey cevap vermemiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 19’da verilmiştir.

Tablo 19: Avlanma sıklığı.

Avlanma Sıklığı	Kişi Sayısı*	%
Haftada 1	33	13
Haftada 2	19	7
Haftada 3	11	4
Ayda 1	134	50
Ayda 2	63	24
Ayda 3	6	2
Toplam	266	100

*2 birey cevap vermemiştir.

Katılımcıların ava gitme sıklık oranlarına bakıldığında %13'ü haftada bir, %7'si haftada iki, %4'ü haftada üç, %50'si ayda bir, %24'ü ayda iki ve %2'sinin ayda üç defa olmak üzere ava gittikleri tespit edilmiştir.

Ayrıca katılımcılara tercih ettikleri avlanma günleri sorusu yöneltildiğinde 12 bireyin cevap vermediği görülmektedir. Bu sorunun cevaplarının sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 20'de verilmiştir.

Tablo 20: Tercih edilen avlanma günleri.

Tercih Edilen Avlanma Günleri	Kişi Sayısı*	%
Hafta Sonu	143	56
Hafta İçi	11	4
Resmi Tatil	13	5
Fark Etmez	89	35
Toplam	256	100

*12 birey cevap vermemiştir.

Katılımcıların avlanmak için en fazla tercih ettiği günler sırasıyla hafta sonu (%56), herhangi bir gün (%35), resmi tatiller (%5) ve hafta içi (%4) olarak tespit edilmiştir.

4.1.14 Avlanmanın Yasak Olduğu Yerler

“Avlanmanın yasak olduğu yerleri biliyor musunuz?” sorusuna 2 katılımcı cevap vermemiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 21'de verilmiştir.

Tablo 21: Avlanmanın yasak olduğu yerler.

Avlanmanın Yasak Olduğu Yerler	Kişi Sayısı*	%
Evet, Biliyorum	199	75
Hayır, Bilmiyorum	67	25
Toplam	266	100

*2 birey cevap vermemiştir.

Ankete katılan bireylerin %75'i bölgelerindeki avlanmanın yasak olduğu yerleri çok iyi bildiklerini, %25'i ise bölgedeki yasak alanları bilmediklerini ifade etmişlerdir.

4.1.15 Avlanmak İçin Başka Bölgelere Gidilme Durumu

Katılımcılara avlanmak için başka bölgelere gidip gitmedikleri sorulduğunda 13 birey hariç tüm avcılar bu soruyu cevaplandırmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 22'de verilmiştir.

Tablo 22: Av için başka bölgelere gidilme durumu.

Başka Bölgeye Gidilip Gidilmediği	Kişi Sayısı*	%
Hayır	147	57
Bazen	90	35
Haftada bir	7	3
Ayda bir	7	3
Ayda iki	2	1
Ayda üç	2	1
Toplam	255	100

*13 birey cevap vermemiştir.

Katılımcıların %57'si avlanmak için başka bölgelere gitmediklerini belirtmiştir. Sırasıyla %35'i bazen, %3' ü haftada bir, %3'ü ayda bir, % 2'lik kısım ise ayda iki ve ayda üç defa avlanmak için başka bölgelere gittiklerini belirtmişlerdir. Giresun İlindeki avcılarının genel olarak kendi bölgelerinde avlanmayı tercih ettiklerini çıkan sonuçtan anlaşılmaktadır.

4.1.16 Bölgedeki Avcı Yoğunluğu

Avlaklardaki avcı sayısı hakkındaki soruyu 1 kişi hariç tüm katılımcılar cevaplandırmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 23'te verilmiştir.

Tablo 23: Avlaklardaki avcı varlığı.

Avlaklardaki Avcı Varlığı	Kişi Sayısı*	%
Az	68	25
Yeterli	82	31
Fazla	82	31
Çok fazla	35	13
Toplam	267	100

*1 birey cevap vermemiştir.

Av alanlarındaki avcı varlığı konusunda; avcıların %31'i avcı sayısının yeterli olduğunu, diğer %31'i fazla olduğunu belirtmişlerdir. %25'i az olduğunu düşünürken, %13'ü ise çok fazla olduğunu belirtmiştir.

4.1.17 Avcı Dernekleri İle İlgili Düşünceler

“Avcılık derneklerine ihtiyaç duyuyor musunuz?” sorusuna 259 katılımcı cevap vermiştir. 9 katılımcı soruyu cevaplandırmamıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 24'te verilmiştir.

Tablo 24: Avcılık derneklerine ihtiyaç duyma.

Avcılık Derneklerine İhtiyaç Duyma	Kişi Sayısı*	%
Hayır	80	31
Bazen	105	41
Çoğunlukla	8	3
Evet	66	25
Toplam	259	100

*9 birey cevap vermemiştir.

Katılımcıların avcılık derneklerine ihtiyaç duyma durumları, %41 oranında bazen, %31 oranında hiç, %25 oranında evet ve %3 oranında ise çoğunlukla olarak dağılım göstermektedir.

Ayrıca katılımcılara avcı dernekleri haricinde herhangi bir kuruluşa üye olup olmadıkları sorusu sorulmuştur. Bu soruya tüm katılımcı bireyler cevap vermiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 4.25’te verilmiştir.

Tablo 25: Avcılık dernekleri dışında herhangi bir kuruluş üyeliği.

Avcı Dernekleri Dışında Bir Kuruluş Üyeliği	Kişi Sayısı	%
Hayır	236	88
Evet	32	12
Toplam	268	100

Anket yapılan katılımcıların %88’i bir STK’ya üye olmadığını belirtmiştir. %12 oranında katılımcı sanal ortam üzerindeki av ve avcı gruplarına üye olduklarını belirtmiştir.

Avcılar içinde avcı kulüpleri dışında doğa koruma konusunda çalışan derneklere üye olanlara rastlanılmamıştır. Bu arada yapılan inceleme gezilerinde birkaç avcı derneği hariç diğer avcı derneklerinin tam olarak faal olmadıkları üyelerinin de derneklerle pek ilgili olmadıkları tespit edilmiştir.

4.1.18 Denetim ve Kontroller

Av yaban hayatının denetim ve kontrolleri kapsamında avcılara 4 farklı soru yöneltilmiştir.

İlk olarak katılımcılara, avcılıkla ilgili denetimlerin yeterli ölçüde yapılıp yapılmadığı sorulmuştur. Katılımcıların 266’sı bu soruya cevap vermiş, 2 katılımcı ise soruyu cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 26’da verilmiştir.

Tablo 26: Av denetim yeterliliği.

Av Denetimi Yeterliliği	Kişi Sayısı*	%
Az	109	41
Yeterli	131	49
Fazla	15	6
Çok fazla	11	4
Toplam	266	100

*2 birey cevap vermemiştir.

Bu soruya verilen cevapların yüzdesel dağılımları incelendiğinde katılımcıların %49'u denetimlerin yeterli olduğunu, %10'u denetimlerin fazla ve rahatsız edici olduğunu, %41'i ise denetimlerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Konu ile ilgili ikinci olarak katılımcılara “Avcılık hayatınız boyunca kaç defa denetime denk geldiniz?” sorusu sorulmuş ve bu soruya 267 katılımcı cevap verirken 1 katılımcı cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 27: Avcıların denetime uğrama sıklığı.

Avcıların Denetime Uğrama Sıklığı	Kişi Sayısı*	%
Hiç	129	48
1defa	43	16
2 defa	35	13
3 defa	16	6
4 defa	6	2
5 defa	2	1
6 ve daha fazla	36	14
Toplam	267	100

*1 birey cevap vermemiştir.

Katılımcıların yarıya yakın olan %48’lik bir kısmı avcılık hayatı boyunca bir kez bile denetime maruz kalmadığını ifade etmişlerdir. Sırasıyla %16’sı 1 defa, %14’ü 6 ve daha

fazla, %13'ü 2 defa, %6'sı 3 defa ve %3'ü 4-5 defa denetime uğradıklarını belirtmişlerdir. Çalışmalar sırasında avcılarının çoğu denetimin yetersizliğinden şikayet etmişlerdir. 6 ve daha fazla denetime uğrayan %14'lük oranla önemsenecek bir değere sahip avcılar ise denetimlerin çok sık olduğunu 'biz doğaya ve yaban hayatına zarar vermiyoruz' ifadelerini kullandıklarını ve denetimlerin azaltılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Denetim sıklığı sorusunun üzerine "Hayatınız boyunca hiç av cezasına maruz kaldınız mı?" sorusu yöneltilmiş ve eğer cezaya maruz kalınmış ise ne ceza aldıklarını sordüğümüzda, 267 katılımcı soruya cevap verirken 1 kişi soruyu cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 28'de verilmiştir.

Tablo 28: Av ceza durumu.

Hiç Av Cezası Aldınız mı?	Kişi Sayısı*	%
Hayır, Ceza Almadım.	245	92
Evet, Ceza Aldım	22	8
Toplam	267	100

*1 birey cevap vermemiştir.

Cezaya maruz kalan %8'lik grup, genel olarak kabahatler kanunu kapsamında silaha el koyma ve idari para cezası aldıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların %92'si ise ceza almadıklarını belirtmiştir.

Katılımcılara, av denetim ve kontrolleri konusu üzerine son olarak bu denetimleri kimlerin yapması gerektiği sorulmuştur. Bu soruyu katılımcıların 266'sı cevaplandırırken 2 kişi cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 29'da verilmiştir.

Tablo 29: Av denetimini kimler yapmalıdır?

Av Denetimini Kimler Yapmalıdır?	Kişi Sayısı*	%
Avcı Dernekleri	46	17
Polis	13	5
Orman Bakanlık Birimleri	111	42
Fahri Av Müfettişleri	8	3
Jandarma	51	19
Yerel İdare	37	14
Toplam	266	100

*2 birey cevap vermemiştir.

Katılımcıların %42'si Orman Bakanlığı birimlerinin, %19'u jandarma, %17'si avcı dernekleri, %14'ü yerel idareler, %5'i polis, %3'ü fahri av müfettişlerinin denetim yapmasını istemişlerdir. Çalışma sırasında katılımcıların kolluk güçlerinden çok fazla çekindikleri için av denetimlerini onların yapmasını istememektedirler.

4.1.19 Av Suçu Cezalarının Yeterliliği

Katılımcılara av suçu cezaları ile ilgili sorulan bu soruya 265 kişi cevap verirken 3 kişi cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 30'da verilmiştir.

Tablo 30: Av cezaların yeterliliği.

Av Cezaları Durumu	Kişi Sayısı*	%
Az	60	23
Yeterli	124	47
Fazla	53	20
Çok fazla	28	10
Toplam	265	100

*3 birey cevap vermemiştir.

Katılımcıların %47'si cezaları yeterli, %23'ü cezaları az, %20'si cezaları fazla ve %10'u ise cezaları çok fazla bulduklarını belirtmişlerdir. Birebir yapılan görüşmelerde cezaları yeterli bulan katılımcıların kurallara uygun avlanan kişiler oldukları gözlemlenmiştir. Cezaları az bulan katılımcıların doğayı daha çok koruyucu tutumda oldukları, cezaları fazla bulan kişilerin ise bu cezalara maruz kaldıkları tespit edilmiştir.

4.1.20 Avcılıkla İlgili Devlet Kurumlarıyla İrtibat

Katılımcılara avlanma sırasında ya da avcılıkla ilgili bir durumda yardım alabileceğiniz devlet kurumlarına ulaşip ulaşamadıkları sorusu sorulduğunda, 256 kişi bu soruya cevap

verirken, 12 kişi soruyu cevapsız bırakmıştır. Katılımcı cevaplarının sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31: Avcılıkla ilgili devlet kurumlarıyla irtibat.

Avcılıkla İlgili Devlet Kurumları İle Kolay İrtibat Kurabilme	Kişi Sayısı*	%
Evet	171	67
Hayır	85	33
Toplam	256	100

*12 birey cevap vermemiştir.

Tablo ve grafikten de anlaşılacağı üzere genel itibarı ile %67’lik bir oranla katılımcıların büyük çoğunluğu avcılıkla ilgilenen devlet kurumları ile kolay irtibata geçebildiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılar, kurumları aradıklarında ulaşabildiklerini ancak bu birimlerin arandıktan sonra çok geç olay yerine intikal ettikleri birebir yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.

4.1.21 Yasadışı Avlananlara Karşı Katılımcıların Düşünceleri

Anketin bu bölümünde katılımcılara “Usulsüz bir avlanma görseniz ne yaparsınız?” şeklinde soru yöneltilmiş ve 266 kişi bu soruyu cevaplandırırken 2 kişi cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32: Yasadışı avlanmaya karşı düşünceler.

Yasadışı Avlanmaya Karşı Düşünceler	Kişi Sayısı*	%
İkaz Ederim	99	37
İhbar Ederim	77	29
Bir şey Yapmam	90	34
Toplam	266	100

*2 birey cevap vermemiştir.

Yasadışı avlanma ile karşılaştıklarında katılımcıların %37'si ikaz edeceğini, %34'ü herhangi bir girişimde bulunmayacağını belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların %29'u ilgili kuruma ihbarda bulunacağını belirtmiştir. Usulsüz avlanmalar karşısında uyarı ve ihbarlarda bulunan bazı kişiler artık herhangi bir şey yapma taraftarı olmadıklarını, yapılan ihbarların değerlendirmeye alınmadığını belirtmişlerdir. Hatta denetim memurlarının usulsüz avlananları değil de belgeli olan avcılarını devamlı takip ettiklerini usulen denetim yapıyor gibi davrandıklarını dile getirmişlerdir.

4.1.22 Yaban Hayatının Korunmasına Yönelik Faaliyetler

Katılımcılara şu ana kadar yaban hayatının korunmasına yönelik yaptıkları faaliyetler sorulduğunda, ankete katılan kişilerin tamamı bu soruya cevap verirken, 27 kişi birden fazla seçeneği işaretlemiştir. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 33'te verilmiştir.

Tablo 33: Yaban hayatının korunmasına yönelik faaliyetler.

Yaban Hayatının Korunmasına Yönelik Faaliyetler	Kişi Sayısı*	%
Fahri av müfettişi olarak görev yaptım	5	2
Kışın yemleme, yazın su bıraktım	139	47
Usulsüz avlananları uyardım	28	9
Usulsüz avlananları ihbar ettim	26	9
Yaban hayatı envanterine katıldım	9	3
Hiçbir şey yapmadım	42	14
Yaralı yaban hayvanlarını tedavi ettim, doğaya saldım	46	16
Toplam	295	100

*27 birey birden fazla cevap vermiştir.

Katılımcıların %47'si kışın bireysel ya da grup halinde planlı yemleme yaptığını ve yazın su bıraktığını, %16'sı yaralı hayvanları tedavi ettiğini ve doğaya saldığını, %14'ü hiçbir şey yapmadığını, %18'i usulsüz avlananları uyardığını ve ihbar ettiğini, %3'ü yaban hayatı envanterine katıldığını, %2'si ise fahri av müfettişi olarak görev yaptığını belirtmiştir.

Ayrıca 27 katılımcı yaban hayatını korumak adına birden fazla faaliyette bulunduklarını belirtmişlerdir.

4.1.23 İnsan ve Yaban Hayvanları Arasındaki Çatışma

Katılımcılara ‘Kentleşme baskısı altında kalan kırsal alanlar, insanlar ile yaban hayvanları arasında çatışmalara sebep olur mu?’ şeklinde yöneltilen soruya 267 kişi cevap verirken 1 kişi bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 34’te verilmiştir.

Tablo 34: İnsan ve yaban hayvanları arasındaki çatışma.

İnsan Yaban Hayvanı Arasındaki Çatışma	Kişi Sayısı*	%
Çok az	13	5
Az	45	17
Fazla	116	43
Çok fazla	93	35
Toplam	267	100

*1 birey cevap vermemiştir.

Kentleşme baskısı altında kalan kırsal alanlarda ankete katılan kişilerin %43’ü fazla, %35’i çok fazla, %17’si az ve %5’i çok az insan ve yaban hayvanı arasında çatışma yaşanabileceğini belirtmiştir. Yapılan bireysel görüşmeler sonuçlarında katılımcılar kırsal alanlara çok müdahale edilmemesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

4.1.24 İnsanların Av ve Yaban Hayatına Müdahalesi

Katılımcılara ‘İnsanların av ve yaban hayatı yaşama ortamlarına müdahalesi sizce hangi seviyededir?’ şeklinde yöneltilen bu soruya 267 kişi cevap verirken 1 kişi bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 35’te verilmiştir.

Tablo 35: İnsanların av ve yaban hayatına müdahalesi.

İnsanların Av ve Yaban Hayatına Müdahalesi	Kişi Sayısı*	%
Yoktur	16	6
Çok az	31	12
Az	111	41
Fazla	75	28
Çok fazla	34	13
Toplam	267	100

*1 birey cevap vermemiştir.

Katılımcılar, insanların av ve yaban hayatı yaşama ortamlarına %41 oranında müdahalenin az olduğunu belirtirken, %28 oranında katılımcı ise bu müdahalenin fazla olduğunu ifade etmişlerdir. İnsanların av ve yaban hayatına müdahalesini, katılımcıların %13'ü çok fazla, %12'si ise çok az bulduğunu belirtmiştir. Katılımcıların %6'sı insanların yaban hayatına müdahalesinin olmadığını düşünmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere katılımcıların büyük çoğunluğu, insanların av ve yaban hayatı yaşama ortamına müdahalede bulunduğunu düşünmektedir.

4.1.25 İnsanların Yaşam Alanlarının Genişlemesinin Yaban Hayatına Etkisi

Katılımcılara ‘İnsan sayısının artması ve buna bağlı olarak yaşama alanların genişlemesi sizce yaban hayatı alanlarına zarar veriyor mu?’ şeklinde yöneltilen soruya 261 kişi cevap verirken 7 kişi bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 36’da verilmiştir.

Tablo 36: İnsanların yaşam alanlarının genişlemesinin yaban hayatına etkisi.

Yaban Hayatına Etkisi	Kişi Sayısı*	%
Evet	192	74
Kısmet	60	23
Hayır	9	3
Toplam	261	100

*7 birey cevap vermemiştir.

Katılımcılar, insan sayısının artması ve buna bağlı olarak yaşama alanların genişlemesi nedeniyle %74'ü evet yaban hayatı alanları zarar görüyor demiştir. %23'ü kısmen zarar gördüğünü belirtirken %3'ü ise bu alanların zarar görmediğini ifade etmiştir. Yöre halkının yaban hayatı alanlarının korunmasına oldukça önem verdiği burada net olarak görülmektedir.

4.1.26 İnsan ve Yaban Hayatı Çatışmalarının Nedenleri

Katılımcılara insan ve yaban hayatı çatışmalarının nedeni sorulduğunda 263 kişi bu soruyu cevaplandırırken 5 kişi cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 37'de verilmiştir.

Tablo 37: İnsan ve yaban hayatı çatışmalarının sebepleri.

İnsan ve Yaban Hayatı Çatışmalarının Sebepleri	Kişi Sayısı*	%
Yaban hayvanının yiyecek bulmak için yerleşim alanlarına yaklaşması	96	36
Yaban hayvanlarının sayılarının artması	57	22
İnsanın av ve yaban hayvanlarını avlamak istemesi	96	37
İnsanların av ve yaban hayvanlarından korkması	14	5
Toplam	263	100

*5 birey cevap vermemiştir.

Katılımcılar, insan ve yaban hayatı çatışmasının en önemli nedenini %37'lik oran ile insanların yaban hayvanlarını avlamak istemesi olarak görürken, %36'sı ise yaban hayvanlarının yiyecek bulmak için yerleşim alanlarına yaklaştığını düşünmektedir. %22'si yaban hayvanlarının sayısının artması ve %5'i insanların yaban hayvanlarından korkması nedeniyle insan yaban hayatı çatışması oluştuğunu düşünmektedir.

4.1.27 Yaban Hayvanlarının Tarımsal Ürünlere Zarar Vermesi

Katılımcılara ‘İnsan Yaban Hayatı çatışmasında yaban hayvanlarının besi hayvanlarına, ağaçlara ve tarımsal ürünlere zarar vermesi etken bir faktör mü?’ şeklinde yöneltilen soruya 266 kişi cevap verirken 2 kişi bu soruyu cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 38’de verilmiştir.

Tablo 38: Yaban hayvanlarının tarımsal ürünlere zarar vermesi.

Yaban Hayvanlarının Tarımsal Ürünlere Zarar Vermesi	Kişi Sayısı*	%
Çok az	39	15
Az	99	37
Fazla	100	38
Çok fazla	28	10
Toplam	266	100

*2 birey cevap vermemiştir.

Katılımcılar, insan ve yaban hayatı çatışmasında yaban hayvanlarının tarımsal ürünlere zarar verdiğini düşünmektedir. Yaban hayvanlarının tarımsal ürünlere zarar verip vermediğini katılımcılar sırasıyla %38’i fazla, %37’si az, %15’i çok az ve %10’u çok fazla olarak belirtmişlerdir. Katılımcılarla birebir yapılan görüşmelerde yaban hayvanlarının bahçelerindeki tarımsal ürünlere, özellikle fındık bahçelerine çok zarar verdiklerini belirtmektedirler.

4.1.28 Yaban Hayvanlarının İnsan Sağlığını Tehdit Etmesi

Katılımcılara, yaban hayvanlarının ısırma ve hastalık bulaştırma gibi sebeplerle insan sağlığını tehdit edip etmediği sorulduğunda 267 kişi bu soruyu cevaplandırırken 1 kişi soruyu cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 39’da verilmiştir.

Tablo 39: Yaban hayvanlarının insan sağlığını tehdit etmesi.

Yaban hayvanlarının insan sağlığını tehdit etme durumu	Kişi Sayısı*	%
Zaman zaman	62	23
Evet	92	35
Hayır	113	42
Toplam	267	100

*1 birey cevap vermemiştir.

Katılımcıların çoğunluğu yaban hayvanlarının, ısırma ve hastalık bulaştırma gibi sebeplerle insan sağlığını tehdit ettiğini düşünmektedir. % 42 oranında katılımcı yaban hayvanlarının herhangi bir şekilde insan sağlığını tehdit etmediğini belirtmişken, %35 oranındaki katılımcı ise evet diyerek yaban hayvanlarının insan sağlığını tehdit ettiğini söylemişlerdir. %23'lük orana sahip katılımcılar ise zaman zaman insan sağlığını tehdit ettiğini belirtmiştir. Yaban hayvanlarının insan sağlığını tehdit ettiğini belirten kişiler, son yıllarda dünyada ve ülkemizde görülen domuz gribi, kuş gribi vb. gibi hastalıkların yaygınlaştığını da belirtmişlerdir.

4.1.29 Avlanmak için mi öldürmek?; Öldürmek için mi Avlanmak?

Katılımcılara, “Avlanmak için mi öldürürsünüz yoksa öldürmek için mi avlanırsınız?” şeklinde yöneltilen bu soruyu 267 kişi cevaplamış, 1 kişi ise soruyu cevapsız bırakmıştır. Verilen cevapların sayısal ve yüzdesel dağılımları Tablo 40’da verilmiştir.

Tablo 40: Avlanmak için mi öldürürsünüz yoksa öldürmek için mi avlanırsınız?

Avlanmak için mi öldürürsünüz yoksa öldürmek için mi avlanırsınız?	Kişi Sayısı*	%
Öldürmek için avlanır	68	25
Avlanmak için öldürür	199	75
Toplam	267	100

*1 birey cevap vermemiştir.

Katılımcıların %75'i kendilerine yöneltilen bu soruya avlanmak için öldürürüm cevabını vermiştir. Buna karşılık %25'lik bir kesimin ise öldürmek için avlanırım düşüncesine sahip oldukları görülmektedir. Bu soru ile katılımcıların içinde ki şiddet seviyesini ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. İnsanoğlunun içinde sevgi duygusu olduğu gibi şiddet ve öfke duygusu da bulunmaktadır. Bu soruyla avcılığa gönül vermiş bir kesimin, yaban hayvanları üzerindeki etkisini ölçmeye çalışarak, büyük bir çoğunluğun avlanma kültürünün atalarımızdan geldiğini birebir yapılan görüşmelerde de ifade ettikleri saptanmıştır.

4.1.30 Avcılığın Temel Sorunları, Yaban Hayatının Geliştirilmesi, Korunması ve Sürdürülebilirliği Hakkında Yöre Halkının Düşünceleri

Giresun ilinde yaban hayatı insan çatışması ve avcı profilinin belirlenmesi üzerine yapılan ankette, katılımcılara yoruma dayalı olarak avcılığın temel sorunları, yaban hayatının geliştirilmesi, korunması ve sürdürülebilirliği hakkındaki düşünce ve önerileri sorulmuştur. Avlak alanlarının yetersiz olduğunu, usulsüz ve yasadışı olarak (gece avcılığı, fenerle, araba ışığı vb.) avlanma yapıldığını ve belgesiz avcıların belgeli avcı sayısından daha fazla olduğunu ifade etmişlerdir.

Bilinçsiz yapılan avlanma, azalan av hayvanlarının yok olmasına neden olmaktadır. Kaçak avcılığın önlenememesi, zaman ve sayı limitlerine uyulmaması ve diğer birçok yasadışı faaliyetin tespit edilememesi, bölgedeki önemli sorunlar arasında yer almaktadır.

Bunun dışında avcılar, usulsüz veya kaçak avlanmaları ihbar edecek ilgili birimlerin görevlerini yeterince yerine getirmediklerini belirtmişlerdir. Kırsal alanlarda jandarmanın sorunları yeterince sahiplenmediği ve bu sorunlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığı, hatta yasadışı avcılar için bizi aramayın dedikleri yapılan görüşmelerde bizzat ifade edilmiştir.

Katılımcılar, öncelikle avcıların iyi bir eğitimden geçirilerek yeterince bilgilendirilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Ankete katılanlardan birçoğu insanlara yaban hayatının önemi anlatılarak, yaban hayatın bir döngü içinde olduğu, bu döngüye zarar vermeden avlanma faaliyetinin gerçekleştirilmesini istediklerini belirtmişlerdir. Kayıtlı olmayan kaçak avcılarının takibinin yapılmasını, denetimlerin kaçak avcılar için arttırılmasını ve kolluk kuvvetlerinin yanında diğer yönetimlerle de koordineli denetim yapılmasının daha sağlıklı

olacağını dile getirmişlerdir. Yine katılımcılar tarafından vurgulanan önemli bir husus da av limitlerinden çok daha fazla av hayvanının vurulmasının önemli bir sorun olduğu belirtilmiştir.

Katılımcıların bir kısmı, av yapanların avcılığı zevk olarak gördüklerini belirtirken, avcılarının ilgisini yaban hayvanlarını öldürmekten çok onlara yardım etmeleri yönünde avcılarının bilinçlendirilmesi gerektiğini savunmuştur. Yaban hayvanlarının yaşama ortamlarına müdahale edilmemesini ve av sahalarının uygun alanlarda ilan edilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Avlaklarda bulunan ve özellikle de nesli tükenmekte olan türlerin yeniden belirlenmesini, bu amaçla yasakların daha uzun sürelerle uygulanmasının gerekli olduğu belirtilmiştir. Avlak alanlarının yetersiz olduğunu ve yasaklanan bölgelerin yer yer yanlış seçildiği de yine katılımcılar tarafından vurgulanan bir durum olmuştur.

Katılımcıların diğer görüş ve düşünceleri ise şu şekilde sıralanabilir;

- Yaban hayvanlarının yaşama alanlarına yönelik tehditleri önleyici tedbirler alınmalı. Etkin denetim ve eğitim ile avlanma konusunda farkındalık yaratmak için konuyla ilgili dernekler örgütlenmeli,
- Toplumumuz yaban hayatı ve yaban hayvanları hakkında sosyal projelerle bilgilendirilmeli. Ormanlara, kuşlar ve diğer yaban hayvanları için yuvalar yapılmalı, yoğun kış şartları için yem ve sulak alanlar hazırlanmalı. Avlanma dönemi dışında yapılan kaçak avlanmaların yaban hayatı için neden olabileceği olumsuzluklar topluma aktarılmalı,
- Kentlerle yabani alanlar kesin çizgilerle ayrılmalı, mera ve ormanların istilası önlenmeli,
- Yaban hayvanlarına oldukça fazla zarar veren tarımsal ilaçların kullanımı denetimli ve kontrollü yaptırılmalı,
- Yaban hayvanlarının azaldığı veya tehdit altında olduğu alanlarda belirli bir süre avcılığın yasaklanması, suni avlaklarda yetiştirilen yaban hayvanlarının avlattırılmalıdır. Bu amaçla ormanlara av hayvanları salınmalı ve üremesi teşvik edilmeli, üreme döneminde sıkı koruma önlemleri alınmalı, derelere insanların taleplerini karşılayacak miktarda alabalık salınmalı ve bu alanlarda av yasağı en az iki yıl uygulanmalı,

- Tehlikeli olan, insanlara zarar verebilecek ayı, domuz vb. gibi yaban hayvanlarının sayısı belli bir sınırdan tutulmalı, sayısı arttığında kontrollü bir şekilde avlatılmalıdır. Ayrıca katılımcılar belgesiz avcılarının sayısının fazla olmasının en önemli sebebinin, ruhsatları alma sürecindeki bürokrasi engellerinin fazlalığı ve harçların çok yüksek ücretli olmasından kaynaklandığını belirtmişlerdir.

Bunun yanında avcılar avlaklardaki av potansiyeli için popülasyon artımı yönünde çalışmalar yapılması gerektiğini, daha önceki zamanlarda yırtıcı hayvan mücadelesi yapılmadan sülün ve bıldırcın salınımı sonunda sülünlerin tamamına yakınının telef olduklarını örnek göstererek açıklamışlardır.

Genel olarak ankete katılan yöre halkı, yasal birimler ile avcılar arasındaki iletişimin güçlendirilmesi gerektiğini, av ve yaban hayatının devamlılığının bilinçli avcılık yapılarak mümkün olacağını, yaygın bir eğitim programı ve uygulanabilir yasaların yürürlüğe girmesi ile sağlanacağını da belirtmişlerdir.

4.2 Giresun Milli Parklar Şube Müdürü, Mühendisleri ve Çalışanlarıyla Yapılan Görüşmeler ve Düşünceleri

Giresun Milli Parklar Şube Müdürlüğü çalışanları ile yapılan birebir görüşmelerde, çalışanlar ilk aşamada kurumlarının bölgedeki av turizmi faaliyetlerini ve buna verdikleri önemi anlatmışlardır. Boz ayı ve yaban keçisi için avcı kotası verilmesini talep ettiklerini ancak TÜBİTAK'tan gerekli iznin çıkmaması ve kurumun imzaladığı bağlayıcı anlaşmalar nedeni ile bu durumun boz ayı ve yaban keçisi av turizminin olumsuz yönde etkilediğini belirtmişlerdir.

İlde yapılan envanter çalışmalarında boz ayı ve yaban keçisi popülasyonlarının normalden daha fazla sayıda olması ve av turizmine konu edilmemesi, illegal yollardan yaban hayvanlarının avlanmasının önünü açtığı belirtilmektedir.

2016 yılında Giresun İlinin Şebinkarahisar İlçesinde avlanan bir boz ayının medyada farklı şekillerde yer aldığını ve bu durumun aslı nedir? diye sorduğumda aldığım yanıt ‘ O şahıs gözetmen, aynı zamanda kayıtlı avcımız, medyada ve sosyal paylaşım sitelerinde canı olarak tanımlandı. Vurulan boz ayının genç bir ayı olduğu ve bunun canilik olduğu

gerekçesiyle eleştirildi. İşin aslı; Bu boz ayı 15 yaşlarında ve ilçede 1 kişiyi öldürdü. Bunu gözlemlerimiz ve takiplerimiz sonunda ortaya koyduk. Avcımızın ismini gizli tutuyoruz. Daha doğrusu tepkiler sonucunda buna mecbur kaldık. Avcı arkadaş bu ayıyı vurmak için 15 bin TL para ödedi. Bu arkadaşın av turizmine katkısı; köydeki konaklaması, yemesi, içmesi ile birlikte yaklaşık 30 bin TL'yi bulmaktadır. Vurduğu boz ayının bulunduğu iki sınır köye bu para ikiye bölünerek paylaştırıldı. Biz mevcut alanda olması gerekenden fazla yaban hayvanını düzenli bir şekilde av turizmi ile avlatmak istiyoruz. Fakat gerek uluslararası yapılan anlaşmalar gerekse TÜBİTAK bu konuda bize engel teşkil ediyor. Bizde bakanlık izni alamıyoruz.' şeklinde ifadelerde bulunmuşlardır.

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ormancılıkta fonksiyonel planlama yaklaşımında av yaban hayatı fonksiyonu konusundaki çalışmalar yetersizdir. Türkiye av yaban hayatı kaynakları bakımından gerek tür çeşitliliği, gerekse habitatında barındırabilecek av ve yaban hayvanı sayısı bakımından oldukça zengin bir potansiyele sahiptir.

Envanter çalışmalarının yapılmamış olmasının yanında, bu kaynaklardan yararlanan avcılarının profilinin de belirlenememiş olması, bu kaynakların doğru bir şekilde planlanmasını engellediği için bu alanlarda geri dönüşü olmayan bozulma ve tahribata neden olmaktadır. Bu eksik bilgiler tamamlanmadan yapılan planlamalar ile gerçeklerden veya uygulanabilirlikten uzak olmak özellikle av ve yaban hayatını olumsuz yönde etkilemektedir.

Giresun ilindeki avcılar, geçmiş yıllara göre av hayvanlarının popülasyon yoğunluklarının azaldığını, hatta yıllar önce avladıkları bazı av hayvanlarının şu an bölgelerinde neredeyse hiç olmadıklarını ve bunları uzun yıllardır görmediklerini belirtmişlerdir. Bunun yanında ildeki avcı sayısının her geçen gün arttığı ve birçok avcının hırsları sebebi ile otokontrollerini yitirdikleri dikkati çekmektedir.

Yapılan anket çalışmaları sırasında ankete katılan bireylerin öğrenim düzeyinin çok düşük olmadığı, çoğunluğun lise ve üzeri eğitim seviyesindeki (%77) kişilerden oluştuğu görülmektedir. Avcıların eğitim düzeyinin yüksek olması verilen avcılık eğitimlerinin de başarısını etkilemesi, anlatılan derslerin avcılar tarafından daha fazla oranda algılanması bakımından önem arz etmektedir. Bu durum ankete katılanların genel olarak kursların faydalı olduğunu belirtmeleri ile de desteklenmiştir. Fidan vd. ve Iğircık vd. yaptığı çalışmalarda da benzer sonuçları ve oranları bildirmişlerdir.

Anket değerlendirmeleri sırasında avcılık eğitimlerine katılım oranının düşük (%54) olmasına rağmen bu eğitimi faydalı bulan avcılarının oranı %38’lerde, faydasız bulan avcılarının oranı ise %12’de kaldığı görülmüştür. Avcılık eğitimlerinin avcılarının doğaya

bakış açısına çok önemli katkılarda bulunduğu, av ve yaban hayatının tanınmasına katkı sağladığı ve sürdürülebilir bir av yaban hayatı yönetimi için gerekli olduğu, tüm avcılarının ortak görüşü olarak tespit edilmiştir. Bu nedenle avcılık eğitimlerinin çeşitli zaman periyotlarında tekrarlanması, avcılara zorunlu eğitimler yanında brifing ve seminerler verilmesi bu sürecin ilerlemesine ve gelişmesine büyük yararlı sağlayacaktır. Yapılan gözlemlerinde Giresun Milli Parklar Şube Müdürlüğünün Avcı Derneklerine sürekli ve düzenli bir şekilde eğitim ile birlikte seminer verdiği belirlenmiştir. Ancak birkaç dernek dışındaki derneklerde bu eğitim ve seminerlere katılım oranı oldukça düşüktür.

Ankete katılan genç avcılarının oranının yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, genç kuşağında avcılık faaliyetlerine doğru bir yönelim içinde olduğunu göstermektedir. Her yaş gurubundaki avcılarının, boş zamanlarını geçirmek için kahvehane, kafe vb. yerlere gitmek yerine avlamlara gitmeyi tercih ettikleri belirlenmiştir. Bu hem zaman değerlendirmesi açısından hem de hareketlilik açısından avcılara olumlu yönde etki göstermektedir. Aynı zamanda bu durum gençlere sosyal bir ortam ve doğa bilincini kazandırması açısından önemli bir etkidir.

Ankete katılan bireylerin %31'inin 1. derece akrabasının avcı olduğu görülürken, %69'unun ise ailedeki diğer akrabalarının avcı olduğu belirlenmiştir. Bu durum avlanmanın insanın içinde olan bir olgu olduğunu, dışarıdan gelecek olan etki ve isteklerin çok da büyük bir önem taşımadığını göstermektedir. Avcılık deneyimleri açısından bölgedeki avcılar değerlendirildiğinde bunların %79'u 10 yıldan fazla av faaliyetleri ile uğraştıkları görülmektedir. Jackson ve Norton'un Avcı Davranışları Sınıflandırmasında deneyimi 10 yılın üzerindeki avcılar, sportmenlik basamağında kabul edilmektedir (Anonim, 1987). Bu basamakta uzun yıllar boyu yürütülen avlardan üretilmiş ve geliştirilmiş değer yargıları, doğa ile ilgili denge kavramları, yaşama verilen değer, yaşam armonisi, doğa ve yaşam sevgisi gibi ana öğeler etken rol oynar görünümündedir (Enuysal, 2001).

Ancak unutulmaması gereken husus avcılıkta sportmenlik basamağı sadece geçen zamanla değerlendirilmeyip daha önemli olarak avcılık etik ve kurallarına bağlılıkla belirlenmelidir. Ankete katılan kişilerin avlanma nedenleri sorgulandığında doğa sevgisi ve zevk için avlanmanın ilk sıralarda gelmesi sportmenlik basamağı yolunda bir adım olarak görülebilir.

Her ne kadar farklı demografik yapıdaki avcılar farklı nedenlerle avlandıkları görülse de halen avcılar arasında ekonomik gelir elde etmek amacıyla (%2) avcılık yapanların bulunması da üzerinde durulması gereken sonuçlardan biridir. Avcıların ortalama gelirinin asgari ücret seviyesinin biraz üzerinde olması bu %2'lik avcı gurubunun besin ihtiyacını karşılamak için avlandığı olgusunu doğurmaktadır. 21.yüzyıl içinde bu tip bir davranış sosyal açıdan oldukça düşündürücüdür. Bunun yanında, çok yüksek gelir gruplarından olan avcılarla da anket çalışmaları sırasında karşılaşmıştır. Ancak gelir durumları değerlendirilirken tüm gelir gruplarındaki avcılar pul ve ruhsat izinlerini pahalı bulması ve de bürokratik işlemlerin yoğunluğundan şikayetçi olmaları bu konuda oldukça önemli bir sorun olarak görülmektedir. Bunun yanında avcılarla ilgili kurum ve kuruluşların ilişkilerinin yeteri kadar iyi olmamasından ve avcılık eğitim kurslarının yetersizliğinden kaynaklanan sorunlarda avcılar tarafından dile getirilmiştir.

Anket çalışmaları sonucunda çalışma alanındaki avcılar av hayvanı tercihleri dikkate alındığında, Giresun ilinde tercihen en fazla memeli av hayvanlarından; domuz, tilki, tavşan, kurt, yaban keçisi, ayı; kuşlardan ise çulluk, bıldırcın, karatavuk, keklik ve ördek türleri avlanmaktadır. Memeli hayvanlardan kurt, yaban keçisi ve aynın avlaması yasak olan türler olduğu düşünüldüğünde yöre avcılarının bu türleri avlayanların neden avladıkları konusu da ayrıca önemli bir nokta olarak karşımıza çıkmaktadır. Her ne kadar yaban keçisi eti için avlanıyor olsa da boz ayı ve kurt muhtemelen savunma ya da uzaklaştırma amacı ile avlanmaktadır.

Anket sonuçlarından zamansız ve usulsüz avlanmalarda denetim mekanizmasının yeterli ve etkin olmadığı açıkça görülmektedir. Yapılan ihbarların dikkate alınması, ekiplerin yetersizliği sebebi ile değerlendirilemediği ve ekiplerin olay yerine geç ulaşması gibi durumların yaşandığı gözlemlenmiştir. Yasa dışı avlananların ceza ve yaptırımlara istenilen ölçüde maruz kalmadığı çalışmalar sırasında belirlenmiştir. Bu durum avcılar arasında “ihbar mekanizması nasıl olsa işlemiyor” inancı ile kaçak avlanmanın normal gibi görülmesine olanak kılmıştır. Ayrıca katılımcıların; ihbar edersem başıma dert alırım düşüncesi de kaçak avcılar ihbar etmemelerine neden olmaktadır. Sonuç olarak bu durum bilinçli ve yasal avcılar kaçak avlananlara karşı gösterdikleri uyarı ve ikazların azalmasına neden olduğu anlaşılmıştır.

Ankete katılan avcılarının genelinin bölgelerinde avlanmanın yasak olduğu yerleri bildikleri tespit edilmiştir. Ayrıca avcılarla birebir yapılan görüşmelerde akıllı telefonlarından indirdikleri avcı izleme programları ile konumlarını ve bulundukları yerin hangi avlak olduğunu görebildiklerini belirtmişlerdir. Buradan yola çıkarak teknolojinin doğa ve yaban hayatı için olumsuz yönleri olduğu kadar olumlu yönleri de bulunmaktadır.

Avcıların organizasyonu, hakları ve dayanışmaları için önemli olan avcı kulüplerinin avcılar üzerinde önemli bir etkisinin bulunmadığı ve avcılarının büyük bir kısmının üye oldukları avcılık kulüpleri ile ilişkileri zayıftır. Avcı kulüplerinin gerek tüzük gerekse de işleyiş açısından yeniden düzenlenmesi ve bir üst kurul tarafından denetlenmesi gerekmektedir. Bu durumun devam etmesi durumunda avcılar ve avcı kulüpleri arasında önemli problemlerin ortaya çıkacağı görülmektedir. Avcı kulüplerinin ciddi birtakım düzenlemelerle iyileştirilmesi, kulüp başkanlarına ve idarecilerine geniş kapsamlı eğitimlerin verilmesi avcılarının yararına olacaktır. Yine avcı kulüplerin Türkiye'nin bir çok kulübünde olduğu gibi, kahvehane ya da lokal görünümünden çıkartılması, avcılık faaliyetlerinin tartışıldığı, avcılarının deneyimlerini paylaştıkları mekânlar haline getirilmesi gerekmektedir. Şayet bu durum düzeltilebilirse Ege Bölgesi örneğindeki gibi Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı idaresi belli konularda bu kulüplerden destek alacaklardır. Bu şekilde katılımcılığın artması ile kaynağı yönetenlerle kullananlar arasındaki ilişkilerin düzelebileceği ve gelişebileceği ortaya çıkmaktadır.

Ankete katılanların %78'i kentleşme baskısı altında kalan kırsal alanlarda insan ve yaban hayvanı arasında fazla çatışma yaşanabileceğini düşünürken, %22'si bu çatışmanın az olacağını belirtmiştir. Buradan anlaşılacağı üzere yöre halkı, kırsal alanların kentleşmesi ile insan ve yaban hayvanları arasında çatışmanın artacağını savunmuştur. Nüfusun artması ve buna bağlı olarak yaşama alanlarının genişlemesi nedeniyle yaban hayatı alanların zarar gördüğü ve yöre halkının yaban hayatı alanların korunmasına oldukça önem verdiği görülmektedir.

TMMOB Mimarlar Odası Samsun Şubesi 2016 verilerine göre 1927 yılında nüfusun %24'ü kentlerde yaşarken; 2009 yılı resmi verilerine göre nüfusun %75,5'i kentlerde, %24,5'i ise kırsal alanda yaşamaktadır. Son derece yüksek olan kentleşme hızı, biyolojik çeşitliliğin tehdit altında olması, doğal yaşam alanlarının tahrip edilmesine sebep

olmaktadır (URL-12, 2017). Yaban hayatın geleceği için kırsal alanlarda yapılaşma gibi sebeplerle baskı oluşturulmamalı, bu alanlara aşırı müdahalede bulunulmamalıdır.

Çalışmaya katılanlar, insan sayısının artması ve buna bağlı olarak yaşam alanlarının genişlemesi nedeniyle %74'ü evet yaban hayatı alanları zarar görüyor derken, %23'ü çekimser kalmış ve %3'ü hayır zarar görmüyor demiştir. Buradan çıkan sonuçtan anlaşılacağı üzere yöre halkı yabanıl alanların korunmasına oldukça önem göstermektedir. Katılımcılar, insanların av ve yaban hayatı yaşama ortamlarına %59 oranında müdahalenin az olduğunu belirtirken %41'i müdahalenin fazla olduğunu ifade etmişlerdir. Burada görüldüğü üzere çalışmaya katılan bireylerin neredeyse yarısı insanların av ve yaban hayatı yaşama ortamına müdahalede bulunduğunu düşünmektedir.

Bölgede yaban hayvanlarının tarımsal ürünlere zarar verdiği konusunda yaklaşık % 52 oranında bir düşünce bulunmaktadır. Yöre halkı ile birebir yapılan görüşmelerde yaban hayvanlarının bahçelerindeki tarımsal ürünlere, özellikle fındık bahçelerine çok zarar verdiklerini belirtmektedirler. Giresun İlinde yöre halkının birincil geçim kaynağı fındık olduğu için yaban hayvanlarının fındık bahçelerine zarar vermesi, insan yaban hayvanı çatışması konusu olarak karşımıza çıkmaktadır.

İldeki, insan ve yaban hayatı çatışmasının en önemli nedeninin insanların yaban hayvanları üzerine olan baskılarının artması (avlamak, habitat tahribatı vs.) olarak öne çıkarken, yaban hayvanlarının yiyecek bulmak için yerleşim alanlarına gelmeleri ise bu insan-yaban hayatı çatışmasını tetikleyen diğer önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır.

Yaban hayatı ve insan çatışmasını önlemede önemli bir etken olan av ve orman suçlarına verilen cezaları yeterli bulan katılımcıların, kurallara uygun evrak ve izinleri tam olan avcılar oldukları belirlenmişken, cezaları az bulan katılımcıların doğayı daha çok koruyucu tutumda oldukları, cezaları fazla bulanlar ise her hangi bir sebepten ceza almış kişiler olduğu belirlenmiştir. Keleş (2015), benzer bir çalışmada aynı soruyu verilen cevapları % 40 çok fazla, % 14 fazla, % 29 yeterli olarak kaydetmiştir.

Katılımcıların çoğunluğu (%42) yaban hayvanlarının, ısırma ve hastalık bulaştırma gibi sebeplerle insan sağlığını tehdit etmediğini düşünmektedir. %35 oranında katılımcı insan sağlığını tehdit ettiğini belirtmiştir. Yaban hayvanlarının insan sağlığını tehdit ettiğini

belirten katılımcılar, son yıllarda dünyada ve ülkemizde görülen domuz gribi, kuş gribi vb. gibi hastalıkların yaygınlaştığını da belirtmişlerdir. Bu hastalıklar ölümle sonuçlanabilen ciddi vakalardır. Bunlardan önemli olanları bölgede de görülen Hanta virüsü ve Tularemi hastalıklarıdır.

Hanta Virüsü: İlk olarak Kore savaşı döneminde 1951-1953 yıllarında tanınmıştır. Ancak daha önceki yıllarda da hastalığın var olduğunu düşündüren bulgular mevcuttur. Bazı kemiriciler, virüsü taşımakta ve etrafa bıraktıkları vücut çıkartılarının solunum yolu ile alınması şeklinde insana bulaşmaktadır (URL-13, 2017). Bu virüs ile 2009-2012 yılları arasında Giresun ilinde 3 kişi hayatını kaybetmiştir.

Tularemi: Bir basil ile bulaşarak gelen akut bir hastalık olup belirtileri deride yara veya ülserlerin meydana gelmesidir. Hastalık tifo nöbetine benzerliği olan yüksek ateşle gelmektedir. Yabanî hayvanlarda özellikle tavşanlarda görülen bir hastalıktır. Kan emen haşereler tarafından etrafa bulaşmaktadır. Son on yıl içerisinde bu hastalığa tetanostan fazla rastlanmıştır (URL-14, 2017).

Sonuç olarak Türkiye’de Orman ve Su İşleri Bakanlığı’na bağlı Araştırma Müdürlükleri’nde ve ilgili fakülte ve yükseköğrenim kurumlarında Av-Yaban hayatı konusunda yapılan araştırmalar daha çok av yaban hayvanlarının biyolojik özelliklerine yönelik olarak planlanmakta ve yürütülmektedir. Av yaban hayatının yönetimi ve sürdürülebilirliği konusundaki çalışmalarda bulunmakla birlikte bu çalışmalar genel bazı olup bölgesel ya da yerel içerikli olmadıkları için yeterli ölçüde değildir. Ancak son yıllarda bu anlayış ile yeni çalışmalar yapılmaktadır. Av yaban hayatı yönetimi ve sürdürülebilirliği konusuna, avcılığında dahil edilmesi ile bu çalışmaların geliştirilmesine önemli ölçüde katkı sağlayacaktır.

İnsanoğlunun doğasıyla özdeşleştirilen avcılığın uzun bir süre daha devam edebilmesi, avcılarının istek ve yönelimlerinin belirlenmesiyle daha planlı ve güvenli olarak olanak sağlayacaktır. Avcılığın belirli bir düzen ve plan dahilinde yapılması ekosisteme zarardan çok yarar sağlayacaktır. Bu süreçte ülkemizdeki farklı bölgelerde bulunan avcılarının profillerinin ve eğilimlerin belirlenmesi oldukça önem taşımaktadır. Bu bağlamda yapılan bu çalışma ile Giresun ilinde yaban hayatı insan çatışması ve avcı profili belirlenmeye çalışılmıştır.

Elde edilen sonuçlar dikkate alındığında, Giresun’da sürdürülebilir bir av yaban hayatı yönetimi ve yaban hayatı insan çatışmasını önlemek için aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi ve yürürlüğe sokulması oldukça önemlidir.

1. Av ve yaban hayatının her şeyden önce kullanıcı (avcı) kaynaklı korunmalıdır.
2. İlgili kurum ve kuruluşların avcılar ile etkin olarak ilişki ve iş birliği içine girmelidir.
3. Bilinçli avcılık yapılmalı, avcılar yasalara ve kurallara uygun olarak etik bir şekilde avlanmalıdır.
4. Yöre halkı, kaçak avlananları uyarmalı. İnsanlar, kaçak avlananları ihbar etmesi için teşvik edilmelidir.
5. Avcılık kulüplerinin daha aktif ve akademik boyutlu çalışması sağlanmalıdır.
6. Ekolojik dengenin korunması için, yaban hayatına yönelik üretim, koruma ve envanter çalışmalarında yöre halkı ile işbirliğine girilmeli. Bu çalışmaları yaparken yöresel faktörler göz önünde bulundurulmalıdır.
7. Yaban hayvanları yaşam alanları rehabilite edilerek aç kalmaları önlenmeli ve tarımsal ürünlere zarar vermesinin önüne geçilmelidir.
8. Ormanlarda bulunan yabani meyve ağaçlarının kesimi yasaklanmalı ve meyvelerin toplanmasının önüne geçilmeli, yeni meyve ağaçları dikilmelidir.
9. Bağ-bahçeleri korumak için elektroşoklu çit sistemi ve arı kovanları için platformlar gibi önleyici tedbirler devlet kurumlarınca teşvik edilmelidir.
10. Bahçelere ve ürünlere, yaban hayat kaynaklı zararların tazmini için sigorta sistemi geliştirilmeli, sigorta primleri vatandaşı mağdur etmeyecek seviyede tutulmalıdır.
11. Doğanın dengesi gözetilmeksizin sürdürülen ve birçok canlının yaşam alanını yok eden ya da parçalayan HES, baraj, yol yapımı gibi yatırımları teşvik eden çevre politikaları hızla gözden geçirilerek değiştirilmeli. Yenilenebilir enerji kaynakları üzerinde durulmalı. Alternatif planlar üretilmelidir.
12. Türkiye’deki yaban hayvanları hakkındaki bilimsel temele dayanan bilgiler artırılmalı, doğadaki dengeleri gözetecek bir doğa koruma politikası uygulanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Anonim, (1987). Türkiye’de ve Balkan Ülkelerinde Yaban Hayatı. *Uluslararası Sempozyum*, 16-20 Eylül 1987, İstanbul.
- Anonim, (2001). Avcılık, Yaban Hayatı, Avcılık, Atıcılık, Kampçılık, Yürüyüş, Av Ve Yaban Hayatı Koruma Geliştirme Ve Tanıtma Vakfı Yayınları, 1. Baskı, Ankara.
- Anonim, (2004). Ulusal Ormancılık Programı, 2004-2023, 80 S. Ankara.
- Anonim, (2005a). *Sürdürülebilir Avcılık İçin Temel Eğitim Kitabı*, 1.Cilt, Eğitim Yayınları-1, Ankara.
- Anonim, (2005b). *Sürdürülebilir Avcılık İçin Temel Eğitim Kitabı*, 2.Cilt, Eğitim Yayınları-1, Ankara.
- Ay, Z., Bilgin, F., Şafak, İ. ve Akkaş, M.E., (2005). Ege Bölgesi’nde Avlanma Kartı Olan Avcıların Profilinin Belirlenmesi. *Teknik Bülten* No: 27, Çevre ve Orman Bakanlığı Yayın No: 259, Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü Yayın NO:36, İzmir.
- Aydın, T., (1999). Kara Avcılığı Teknikleri Teknik ve Pratik Bilgiler Usta Avcı Olmanın İncelikleri, S. 220 İzmir.
- Bora, M. E., (2001). Av ve Yaban Hayatı Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi. Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Av-Yaban Hayatı Genel Müdürlüğü, Eğitim Yayınları:1, 640 s. Ankara.
- Enuysal, M., (2001). Avcılar kimlerdir? *Avgünü Dergisi*, Sayı:57, Temmuz 2001, Ankara.
- Fidan, C., Orhan, C., Yalçın,Ö., Duran, C., Gültaş, N. ve Çelik, Ç. (2007). Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Kara Avcılarının Profilini Saptanması. Çevre ve Orman Bakanlığı Yayın No.: 308, GDA Yayın No.:19 ISBN 1301-9538 XI+69 s. Elazığ.
- Gasset, Ortega y, D. (1997). Avcılık Üstüne, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayınları, S.98. İstanbul.
- Geray, U. (1999). Av Yaban Hayatı Yönetiminde Yeni Bir Yaklaşım Gereksinimi, *Avgünü Dergisi*, Sayı 31, Ankara.
- Geray, U. ve Akesen, A. (2001). Av ve Yaban Hayatı Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi.
- İğircik M., Bekiroğlu S., Okan T. ve Bucak C. (2008). Kazdağı Yöresinde Yaban Hayatı Kaynaklarının Yönetim Çalışmalarına İlgili Kesimlerin Katkı Ve Katılımlarının Araştırılması Bakanlık Yayın No.: 331, Müdürlük Yayın No.: 54 ISSN 1300-9508 VII+38 S. İzmir.

- Iğircık M., Yadigar S., Bekiroğlu S., Okan T. ve Akkaş M. (2004). Marmara Bölgesi Avcı Profili Bakanlık Yayın No.: 258, Müdürlük Yayın No: 38 ISSN 1300-9508 III+27 s. İzmir.
- Keleş, G., (2015). Bartın İlinin Av ve Yaban Hayatı Potansiyeli ve Avcı Profiline Belirlenmesi. Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Bartın.
- Kızıroğlu, İ. (2001). Ekolojik Potpuri, Tekav Yayınevi, S. 391 Ankara.
- Oğurlu, İ. (2003). Yaban Hayatında Envanter. T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Av ve Yaban Hayatı Dairesi Başkanlığı Yayınları, 208, Ankara.
- Özkazanç, N. K. (2002). Avlanma Yöntem Ve Teknikleri, Avgünü Dergisi, Kasım-2002 S. 44-47.
- Özyuvacı, N. (1999). Meteoroloji ve Klimatoloji, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları, Rektörlük No: 4196, Fakülte No: 460, İstanbul, 369 s.
- Şafak, İ., Ay, Z., Bilgin, F. ve Akkaş, M., E. (2011). Ege Bölgesinde Av ve Yaban Hayatı Yönetimindeki Sorunlar ve Manisa İli Avcı Profili. *Sarıgöl İlçesi ve Değerleri Sempozyumu* (17-19 Şubat 2010). s:377-387.
- URL-1 (2017). http://arpacik.net/icerik_detay.asp?ID=757, 05 Mayıs 2017.
- URL-2 (2017). http://www.csb.gov.tr/db/ced/editordosya/giresun_icdr2012.pdf, 12 Mayıs 2017.
- URL-3 (2015). <http://www.giresun.gov.tr/cografya1>, 10 Şubat 2015.
- URL-4 (2015). <http://www.csb.gov.tr/iller/giresun/>, 11 Şubat 2015.
- URL-5 (2015). <http://www.csb.gov.tr/iller/giresun/>, 11 Şubat 2015.
- URL-6 (2015). https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceler_istatistik.aspx?m=GIRESUN, 12 Şubat 2015.
- URL-7 (2015). <http://www.csb.gov.tr/iller/giresun/>, 11 Şubat 2015.
- URL-8 (2015). <http://www.csb.gov.tr/iller/giresun/>, 11 Şubat 2015.
- URL-9 (2016). <http://www.giresun.gov.tr/tuik-acikladi-giresunun-nufusu-444-bin-467-oldu>, 20 Şubat 2016.
- URL-10 (2015). <http://www.csb.gov.tr/iller/giresun/>, 13 Şubat 2015.
- URL-11 (2015). <http://www.csb.gov.tr/iller/giresun/>, 13 Şubat 2015.
- URL-12 (2017). <http://www.samsunmimar.org/>, TMMOB Mimarlar Odası Samsun Şubesi, 03 Mart 2017.

URL-13 (2017). <http://www.yenimakale.com/hanta-virusu.html>, 17 Şubat 2017.

URL-14 (2017). <https://www.tedavisinedir.com/kategorilenmemis/bulasici-hastaliklar/tularemi-nedir-ve-nasil-bulasir.html>, 17 Şubat 2017.

Yarar, M. ve Magnin, G. (1997). Türkiye'nin Önemli Kuş Alanları, Doğal Hayatı Koruma Derneği, İstanbul.

Yıldızbakan, A., Gündoğdu E., Fakir H., Akgün C. ve Ulusoy H. (2010). Cehennemdere Yaban Hayatı Geliştirme Sahasında Yaban Keçisi *Capra Aegagrus* Erxleben 1777'nin Yayılışı ve Habitat Kullanımı Çevre ve Orman Bakanlığı Yayın No.: 433, DOA Yayın No.:59 SBN 978-605-393-100-3 XI+43 s. Tarsus.

EKLER

Ek 1. Anket Formu

MERHABA

Ben Erhan YAVUZ Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesinde Yüksek Lisans eğitimi almaktayım. Ülkemizde ve Giresun'da daha iyi ve sürdürülebilir bir av yaban hayatının varlığı için "Giresun İlinde Yaban Hayatı İnsan Çatışması ve Avcı Profiline Belirlenmesi" üzerine bir yüksek lisans tezi hazırlıyorum. Sizden bir yöre insanı olarak bu konuya destek vermek ve fikirlerinizi belirtmek için aşağıdaki anketi doldurmanızı rica ederim. Bu ankette isminiz sorulmayacağı gibi verdiğiniz bilgiler de bilimsel çalışmalar dışında 3. kişiler ile paylaşılmayacaktır.

- 1-Yaşınız? ☐ 18 yaş altı ☐ 18-24 ☐ 25-34 ☐ 35-44 ☐ 45-54 ☐ 55 yaş üzeri
- 2-Eğitim durumunuz? ☐ Okuma yazma ☐ ilk okul ☐ lise ☐ üniversite ☐ yüksek lisans/doktora
- 3-İşiniz? ☐ İşçi ☐ çiftçi ☐ memur ☐ esnaf ☐ serbest meslek ☐ öğrenci ☐ emekli
- 4-Aylık ortalama geliriniz? ☐ 500-1000 ☐ 1000-1500 ☐ 1500-2000 ☐ 2000-2500 ☐ 2500-3000 ☐ 3000 üstü
- 5-Avcılık belgeniz var mı? ☐ Evet ☐ hayır
- 6-Ailedeki diğer avcı bireyler kimlerdir? ☐ Baba ☐ ağabey ☐ dede ☐ amca ☐ dayı ☐ diğer akraba
- 7-Kaç yıldır avlanıyorsunuz? ☐ 1-5 ☐ 6-10 ☐ 11-15 ☐ 16-20 ☐ 21-25 ☐ 25-30 ☐ 31 ve üstü
- 8-Avlanmaya nasıl başladınız? ☐ Aileden görerek ☐ merakla ☐ arkadaşların tavsiyesi ile
- 9-Avlanma nedenleriniz nelerdir? ☐ Doğa sevgisi ☐ fiziksel hareket ☐ arkadaşlarla birlikte olmak
☐ zevk ☐ ekonomik kazanım
- 10-Avlanma belgesi almak için gerekli olan avcılık eğitim kursunu faydalı buldunuz mu?
☐ Katılmadım ☐ faydası yok ☐ yeteri kadar değil ☐ faydalı ☐ çok faydalı ☐ kararsızım
- 11-Avlanma belgesi için gerekli olan avcılık eğitim kursunda, eğitim veren görevlileri yeterli buldunuz mu?
☐ Katılmadım ☐ yetersiz ☐ az yeterli ☐ yeterli ☐ çok yeterli ☐ kararsızım
- 12-Avlanma sırasında en çok önem verdiğiniz konu nedir? ☐ Silah ☐ Güvenlik ☐ Kıyafet ☐ diğer
- 13-Hangi av hayvanlarını avlamayı tercih ediyorsunuz? ☐ Kuşlar.....
☐ Memeli hayvanlar.....
- 14-Avlanma sezonunda bir gün için izin verilen av limitleri uygun mu? ☐ Evet ☐ hayır azaltılmalı ☐ hayır arttırılmalı
- 15-Hangi tip avlaklarda avlanmayı tercih ediyorsunuz? ☐ Sulak alanlar ☐ ormanlık alanlar ☐ diğer
- 16-Bulunduğunuz bölgedeki av hayvanları yeterli sayıda mı? ☐ Evet ☐ hayır
- 17-Ne kadar sıklıkla ava çıkarsınız? ☐ Haftada 1 ☐ haftada 2 ☐ haftada 3 ☐ ayda 1 ☐ ayda 2 ☐ ayda 3
- 18-Tercih ettiğiniz avlanma günleri hangisidir? ☐ Hafta sonu ☐ hafta içi ☐ resmi tatiller ☐ fark etmez
- 19-Avlanmak için başka bölgelere gidiyor musunuz? ☐ Hayır ☐ bazen ☐ haftada 1 ☐ ayda 1 ☐ ayda 2 ☐ ayda 3
- 20-Bölgenizde avlanmanın yasak olduğu bölgeleri biliyor musunuz? ☐ Evet ☐ hayır
- 21-Bölgenizde bulunan avcılarının sayısı için yorumunuz nedir? ☐ Az ☐ yeterli ☐ fazla ☐ çok fazla
- 22-Avcılıkla ilgilenen devlet kurumları ile kolaylıkla irtibata geçebiliyor musunuz? ☐ Evet ☐ hayır
- 23-Avcı derneklerine ihtiyaç duyuyor musunuz? ☐ Hayır ☐ bazen ☐ çoğunlukla ☐ evet
- 24-Avcılık derneği dışında herhangi bir doğa koruma derneği, sosyal medya yada başka bir kuruluşa üye misiniz?
☐ Hayır ☐ evet
- 25-Sizce av denetimleri yeterli ölçüde yapılıyor mu? ☐ Az ☐ yeterli ☐ fazla ☐ çok fazla
- 26-Avcılık hayatınız boyunca kaç defa av denetimine denk geldiniz? ☐ Hiç ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6+
- 27-Hiç av cezasına maruz kaldınız mı? Kaldıysanız ne ceza aldınız?
☐ Hayır ☐ evet
- 28-Sizce av denetimlerini kimler yapmalıdır?
☐ Avcılık dernekleri ☐ polis ☐ orman ve su işleri bakanlığı birimleri
☐ Fahri av müfettişleri ☐ jandarma ☐ yerel idareler (muhtar, belediye vs.)
- 29-Av suçları için verilen cezalar yeterli mi? ☐ Az ☐ yeterli ☐ fazla ☐ çok fazla
- 30-Kaçak av yapan birini görseniz ne yaparsınız? ☐ İkaz ederim ☐ ihbar ederim ☐ bir şey yapmam

- 31-Kentleşme baskısı altında kalan kırsal alanlar, insanlar ile yaban hayvanları arasında çatışmalara sebep olur mu?
☐ Çok az ☐ Az ☐ Fazla ☐ Çok fazla
- 32-İnsanların Av ve Yaban Hayatı yaşama ortamlarına müdahalesi sizce hangi seviyededir?
☐ Yoktur ☐ Çok az ☐ Az ☐ Fazla ☐ Çok fazla
- 33- İnsan-yaban hayatı çatışmalarının en önemli sebebi sizce hangisidir?
☐ yaban hayvanının yiyecek bulmak için yerleşim alanlarına yaklaşması ☐ yaban hayvanlarının sayılarının artması
☐ insanın av ve yaban hayvanlarını avlamak istemesi ☐ insanların av ve yaban hayvanlarından korkması
- 34-İnsan - yaban hayatı çatışmasında yaban hayvanlarının besi hayvanlarına, ağaçlara ve tarımsal ürünlere zarar vermesi etken bir faktör müdür? ☐ Çok az ☐ Az ☐ Fazla ☐ Çok fazla
- 35-Yaban hayvanlarının ısırma ve hastalık bulaştırma gibi sebeplerle insan sağlığını tehdit ettiğini düşünüyor musunuz?
☐ Zaman zaman ☐ Evet ☐ Hayır
- 36-İnsan sayısının artması ve buna bağlı olarak yaşama alanların genişlemesi sizce yabanıl alanlara zarar veriyor mu?
☐ Evet ☐ Kısmen ☐ Hayır
- 37-Şu ana kadar av ve yaban hayatının korunmasına yönelik olarak yaptığınız faaliyetler nelerdir?
☐ Fahri av müfettişi olarak av denetimi yaptım ☐ kışın yemleme yaptım ya da yazın su bıraktım
☐ Usulsüz avlananları uyardım ☐ usulsüz avlananları ihbar ettim
☐ Yaban hayatı envanterine katıldım ☐ hiçbir şey yapmadım
☐ Yaralı yaban hayvanlarını tedavi ettim ya da doğaya saldı
- 38-Sizce avcı öldürmek için mi avlanır, avlanmak için mi öldürür? ☐ Öldürmek için avlanır ☐ Avlanmak için öldürür
- 39- Son olarak av yaban hayatının geliştirilmesi, korunması ve sürdürülebilirliği için yapacağınız öneriler ve fikirler nelerdir?
.....
.....

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Erhan YAVUZ
Doğum Yeri ve Tarihi : KARABÜK – 05.05.1990

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi, Orman Fakültesi, Orman Mühendisliği.
Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği A.B.D., Orman Entomolojisi ve Koruma Bilim Dalı (Devam ediyor).

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce
Bilimsel Faaliyet/Yayınlar : Yavuz, E. (2017). Giresun İlinde Yaban Hayatı İnsan Çatışması Üzerine Bir Çalışma. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*. Cilt: 19, Sayı: 1, s: 214-222.

İş Deneyimi

Stajlar : Karabük Orman İşletme Müdürlüğü (I)
Yenice Orman İşletme Müdürlüğü (II)

Çalıştığı Kurumlar : Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü, Yenice Orman İşletme Müdürlüğü, 2011-2015 Orman Muhafaza Memuru.
Giresun Orman Bölge Müdürlüğü, 152 Nolu Orman Kadastro Başmühendisliği, 2015-... Orman Mühendisi.

İletişim

E-Posta Adresi : erhanyavuz_78@hotmail.com
erhanyavuz@ogm.gov.tr

Tarih : 18/01/2018 (Tez Sınav Tarihi)

